

**შეთანხმება ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების ვაჭრობასთან
დაკავშირებული ასპექტების შესახებ**

წევრი ქვეყნები,

გამოთქვამენ რა სურვილს შეამცირონ დამახინჯებები და დაბრკოლებები საერთაშორისო ვაჭრობაში და მხედველობაში იღებენ რა ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების ეფექტური და ადეკვატური დაცვის ხელშეწყობის საჭიროებას, და ასევე იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების განხორციელების ზომები და პროცედურები თავად არ იქცეს კანონიერი ვაჭრობის დაბრკოლებად;

აღიარებენ, ამ მიზნით ახალი წესებისა და წესრიგის საჭიროებას, რომლებიც ეხება:

(ა) 1994 წლის GATT-ისა და ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში შესაბამისი საერთაშორისო შეთანხმებებისა და კონვენციების ძირითადი პრინციპების გამოყენებას;

(ბ) ინტელექტუალური საკუთრების ვაჭრობასთან დაკავშირებული უფლებების არსებობის, ფარგლებისა და გამოყენების ადეკვატური სტანდარტებისა და პრინციპების უზრუნველყოფას;

(გ) ეროვნული სამართლებრივი სისტემების განსხვავებათა გათვალისწინებით, ინტელექტუალური საკუთრების ვაჭრობასთან დაკავშირებული უფლებების განხორციელების ეფექტური და სათანადო საშუალებებით უზრუნველყოფას;

(დ) მთავრობებს შორის დავების მრავალმხრივ საფუძველზე ასაცილებლად და გადასაწყვეტად ეფექტური და გადაუდებელი პროცედურებით უზრუნველყოფას; და

(ე) გარდამავალ ღონისძიებებს, რომლებიც მიზნად ისახავს მოლაპარაკებების შედეგებში მაქსიმალურად სრულ მონაწილეობას;

ამასთან:

აღიარებენ რა კონტრაფაქციული საქონლით საერთაშორისო ვაჭრობასთან დაკავშირებული პრინციპების, წესებისა და წესრიგის მრავალმხრივი სისტემის საჭიროებას;

აღიარებენ, რა რომ უფლებები ინტელექტუალურ საკუთრებაზე წარმოადგენს კერძო პირთა უფლებებს;

აღიარებენ რა სახელმწიფო პოლიტიკის საფუძველში ჩადებული ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის ეროვნული სისტემების მიზნებს, განვითარებისა და ტექნოლოგიური მიზნების ჩათვლით;

აღიარებენ რა აგრეთვე, ნაკლებად განვითარებული წევრი ქვეყნების განსაკუთრებულ მოთხოვნილებებს მაქსიმალურად მოქნილად იქნეს გამოყენებული ქვეყნის შიგნით კანონები და წესები, რათა მათ მიეცეთ შესაძლებლობა შექმნან მყარი და სიცოცხლისუნარიანი ტექნოლოგიური ბაზა;

ბაზს უსვამენ რა უფრო მყარი ვალდებულებების მიღწევის გზით დამაბულობის შემცირების მნიშვნელობას, რათა მრავალმხრივი პროცედურების საშუალებით გადაწყდეს ინტელექტუალური საკუთრების სავაჭრო ასპექტებთან დაკავშირებული დავები;

და სურთ რა დაამყარონ ურთიერთმხარდამჭერი ურთიერთობები ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციასა (ვმო) და ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციას (შემდგომში "ისმო") შორის ისევე, როგორც სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებს შორის,

თანხმდებიან შემდეგზე:

ნაწილი I

ზოგადი დებულებები და ძირითადი პრინციპები

მუხლი 1

ვალდებულებათა არსი და ფარგლები

1. წევრ ქვეყნებს მოქმედებაში მოჰყავთ ამ შეთანხმების დებულებები. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ, მაგრამ არ არიან ვალდებული, თავის კანონმდებლობაში გაითვალისწინონ უფრო ფართო დაცვა, ვიდრე მოითხოვება ამ შეთანხმებით, იმ პირობით, რომ ამგვარი დაცვა არ ეწინააღმდეგება ამ შეთანხმების დებულებებს. წევრ ქვეყნებს აქვთ სრული თავისუფლება თავისი სამართლებრივი სისტემისა და პრაქტიკის ფარგლებში განსაზღვრონ ამ შეთანხმების დებულებების შესრულების სათანადო მეთოდი.
2. ამ შეთანხმების მიზნებისათვის, ტერმინი "ინტელექტუალური საკუთრება" ეხება ინტელექტუალური საკუთრების ყველა კატეგორიას, რომლებიც II ნაწილის 1–7 კარის განხილვის ობიექტს წარმოადგენს.
3. წევრი ქვეყნები ამ შეთანხმებით გათვალისწინებულ რეჟიმს ანიჭებენ სხვა წევრი ქვეყნების მოქალაქეებს¹ ინტელექტუალური საკუთრების შესაბამის უფლებასთან დაკავშირებით, სხვა წევრი ქვეყნების მოქალაქეებად მიიჩნევიან ის ფიზიკური ან იურიდიული პირები, რომლებიც აკმაყოფილებენ პარიზის კონვენციით (1967), ბერნის კონვენციით (1971), რომის კონვენციითა და ინტეგრალურ მიკროსქემებთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაცვის მინიჭების კრიტერიუმებს, ისე თითქოს ვმო-ს ყველა წევრი ქვეყანა ამ კონვენციების მონაწილე იყოს.²

¹ ამ შეთანხმებაში "მოქალაქეები", ვმო-ს წევრი ქვეყნის ცალკე საბაჟო ტერიტორიის შემთხვევაში, აღნიშნავს ფიზიკურ ან იურიდიულ პირებს, რომლებსაც აქვთ მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი ან ნამდვილი და მოქმედი სამრეწველო ან სავაჭრო საწარმო ამ საბაჟო ტერიტორიაზე.

² ამ შეთანხმებაში "პარიზის კონვენცია" აღნიშნავს სამრეწველო საკუთრების დაცვის პარიზის კონვენციას; "პარიზის კონვენცია (1967წ.)" აღნიშნავს ამ კონვენციის 1967 წლის 14 ივლისის სტოკჰოლმის აქტს; "ბერნის კონვენცია" ნიშნავს ლიტერატურისა და ხელოვნების ნაწარმოებების დაცვის ბერნის კონვენციას; "ბერნის კონვენცია (1971წ.)" აღნიშნავს ამ კონვენციის 1971 წლის 24 ივლისის პარიზის აქტს. "რომის კონვენცია" ნიშნავს შემსრულებელთა, ფონოგრამების დამამზადებლებისა და სამაუწყებლო ორგანიზაციების დაცვის საერთაშორისო კონვენციას, რომელიც მიღებულია რომში 1961 წლის 26 ოქტომბერს. "ინტეგრალურ მიკროსქემებთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ ხელშეკრულება" (IPIC ხელშეკრულება) აღნიშნავს ხელშეკრულებას ინტეგრალურ მიკროსქემებთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ, რომელიც მიღებულია ვაშინგტონში 1989 წლის 26 მაისს. "შეთანხმება ვმო-ს შესახებ" აღნიშნავს შეთანხმებას ვმო-ს დაფუძნების შესახებ.

ნებისმიერი წევრი ქვეყანა, რომელიც სარგებლობს რომის კონვენციის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტით ან მე-6 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შესაძლებლობებით, ატყობინებს ამის შესახებ ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების სავაჭრო ასპექტების საბჭოს ("TRIPS-ის საბჭო"), როგორც გათვალისწინებულია აღნიშნულ დებულებებში.

მუხლი 2

კონვენციები ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში

1. ამ შეთანხმების II, III და IV ნაწილების მიმართ, წევრი ქვეყნები იცავენ პარიზის კონვენციის (1967წ.) 1–12 მუხლებისა და მე-19 მუხლის დებულებებს.
2. ამ შეთანხმების I-IV ნაწილებში არაფერი ზღუდავს არსებულ ვალდებულებებს, რომლებიც ერთმანეთის მიმართ შეიძლება ჰქონდეთ წევრ ქვეყნებს პარიზის კონვენციის, ბერნის კონვენციის, რომის კონვენციისა და ინტეგრალურ მიკროსქემებთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ ხელშეკრულების შესაბამისად.

მუხლი 3

ეროვნული რეჟიმი

1. ინტელექტუალური საკუთრების დაცვასთან³ დაკავშირებით, თითოეული წევრი ქვეყანა სხვა წევრი ქვეყნების მოქალაქეებზე ავრცელებს თავისი მოქალაქეებისათვის გათვალისწინებულ რეჟიმზე არანაკლებ ხელსაყრელ რეჟიმს, იმ გამონაკლისების გარდა, რომლებიც უკვე გათვალისწინებულია შესაბამისად პარიზის კონვენციით (1967წ.), ბერნის კონვენციით (1971წ.), რომის კონვენციითა და ინტეგრალურ მიკროსქემებთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ ხელშეკრულებით. რაც შეეხება შემსრულებლებს, ფონოგრამების დამამზადებლებსა და სამაუწყებლო ორგანიზაციებს, ეს ვალდებულება გამოიყენება მხოლოდ ამ შეთანხმებით გათვალისწინებულ უფლებებთან დაკავშირებით. ნებისმიერი წევრი ქვეყანა, რომელიც სარგებლობს ბერნის კონვენციის (1971წ.) მე-6 მუხლით, ან რომის კონვენციის მე-16 მუხლის 1(b) პუნქტით გათვალისწინებული შესაძლებლობებით, აღნიშნული დებულებებით დადგენილი წესის შესაბამისად ატყობინებს ამის შესახებ TRIPS-ის საბჭოს.
2. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ ისარგებლონ 1-ლი პუნქტით ნებადართული გამონაკლისებით სასამართლო და ადმინისტრაციულ პროცედურებთან დაკავშირებით, საქმიანი მიმოწერისათვის მისამართის არჩევის ან წევრი ქვეყნის იურისდიქციის ფარგლებში რწმუნებულის დანიშვნის ჩათვლით, მხოლოდ იმ

---

³ მე-3 და მე-4 მუხლების მიზნებისათვის "დაცვა" მოიცავს საკითხებს, რომლებიც ეხება ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების არსებობას, მოპოვებას, ფარგლებს, ძალაში შენარჩუნებასა და განხორციელებას, აგრეთვე საკითხებს, რომლებიც ეხება ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების გამოყენებას და რომლებსაც ეთმობა სპეციალური ყურადღება ამ შეთანხმებაში.

შემთხვევაში, თუ ამგვარი გამონაკლისები აუცილებელია იმ კანონებსა და წესებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად, რომლებიც არ ეწინააღმდეგება ამ შეთანხმების დებულებებს და როცა ასეთი პრაქტიკა არ გამოიყენება იმგვარად, რომ შეიცავდეს ვაჭრობისათვის ფარულ შეზღუდვას.

მუხლი 4 უპირატესი ხელშეწყობის რეჟიმი

ინტელექტუალური საკუთრების დაცვასთან დაკავშირებული ნებისმიერი უპირატესობა, შეღავათი, პრივილეგია ან იმუნიტეტი, რომელსაც წევრი ქვეყანა ანიჭებს ნებისმიერი სხვა ქვეყნის მოქალაქეებს, დაუყოვნებლივ და უპირობოდ ვრცელდება ყველა სხვა წევრი ქვეყნის მოქალაქეებზე. ეს ვალდებულებები არ ვრცელდება წევრი ქვეყნის მიერ გათვალისწინებულ ნებისმიერ უპირატესობაზე, შეღავათზე, პრივილეგიასა და იმუნიტეტზე, რომლებიც:

- (a) გამომდინარეობს საერთაშორისო შეთანხმებებიდან სასამართლო დახმარების შესახებ ან ზოგადი ხასიათის კანონის აღსრულების უზრუნველყოფის შესახებ, რომელიც არ არის შეზღუდული მხოლოდ ინტელექტუალური საკუთრების დაცვით;
- (b) მინიჭებულია ბერნის კონვენციის (1971წ.) ან რომის კონვენციის დებულებების შესაბამისად, რომლებითაც დაშვებულია, რომ მინიჭებული რეჟიმი წარმოადგენს არა ეროვნული რეჟიმის, არამედ სხვა ქვეყანაში მინიჭებული რეჟიმის ფუნქციას;
- (c) ეხება შემსრულებლების, ფონოგრამების დამამზადებლებისა და საეთერო მაუწყებლობის ორგანიზაციების უფლებებს, რომლებიც ამ შეთანხმებით არ არის გათვალისწინებული;
- (d) გამომდინარეობს ინტელექტუალურ საკუთრებასთან დაკავშირებული საერთაშორისო შეთანხმებებიდან, რომლებიც ძალაში შევიდა ვმო-ს შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლამდე, იმ პირობით, რომ ასეთი შეთანხმებების შესახებ ეცნობა TRIPS-ის საბჭოს და რომ ისინი არ წარმოადგენს სხვა წევრი ქვეყნების მოქალაქეების თვითნებურ ან გაუმართლებელ დისკრიმინაციას.

მუხლი 5

მრავალმხრივი შეთანხმებები დაცვის მოპოვების ან

ძალაში შენარჩუნების შესახებ

მე-3 და მე-4 მუხლების ვალდებულებები არ ვრცელდება ისმო-ს ეგიდით დადებულ მრავალმხრივ შეთანხმებებში გათვალისწინებულ პროცედურებზე, რომლებიც დაკავშირებულია ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების მოპოვებასა ან ძალაში შენარჩუნებასთან.

მუხლი 6

უფლებების ამოწურვა

ამ შეთანხმების შესაბამისად დავათა დარეგულირების მიზნით, მე-3 და მე-4 მუხლების დებულებების გათვალისწინებით, ამ შეთანხმებაში არაფერი არ

შეიძლება იქნეს გამოყენებული ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების ამოწურვის საკითხის გადასაწყვეტად.

მუხლი 7 მიზნები

ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დაცვამ და განხორციელებამ ხელი უნდა შეუწყოს ტექნოლოგიურ ინოვაციას, ტექნოლოგიების გადაცემასა და გავრცელებას მწარმოებელთა და ტექნოლოგიური ცოდნის მომხმარებელთა ურთიერთსასარგებლოდ იმგვარად, რომ ხელი შეუწყოს სოციალურ-ეკონომიკურ კეთილდღეობასა და უფლებებისა და ვალდებულებების დაბალანსებას.

მუხლი 8 პრინციპები

1. წევრ ქვეყნებს თავისი ეროვნული კანონებისა და წესების შემუშავებისა და მათში ცვლილებების შეტანისას შეუძლიათ მიიღონ ზომები საზოგადოების ჯანმრთელობის დაცვისა და კვების, აგრეთვე სახელმწიფო ინტერესების უზრუნველსაყოფად მათი სოციალურ-ეკონომიკური და ტექნოლოგიური განვითარებისათვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის მქონე სექტორებში, იმ პირობით, რომ ასეთი ზომები შეესაბამება ამ შეთანხმების დებულებებს.

2. სათანადო ზომების მიღება იმ პირობით, რომ ისინი შეესაბამება ამ შეთანხმების დებულებებს, შეიძლება აუცილებელი იყოს უფლებების მფლობელის მიერ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების ბოროტად გამოყენების ან ისეთი პრაქტიკის აღსაკვეთად, რომელიც უმართებულოდ ზღუდავს ვაჭრობას ან არასასურველ გავლენას ახდენს ტექნოლოგიების საერთაშორისო გადაცემაზე.

ნაწილი II

ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების არსებობასთან, ფარგლებსა და გამოყენებასთან დაკავშირებული სტანდარტები

კარი I

საავტორო უფლებები და მომიჯნავე უფლებები

მუხლი 9

დამოკიდებულება ბერნის კონვენციასთან

1. წევრი ქვეყნები იცავენ ბერნის კონვენციის (1971წ.) 1–21 მუხლებისა და მის დამატებითი კარის დებულებებს. მიუხედავად ამისა, ამ შეთანხმების შესაბამისად, წევრ ქვეყნებს არ გააჩნიათ უფლებები და ვალდებულებები აღნიშნული კონვენციის მე-6bis მუხლით მინიჭებულ, ან მათგან გამომდინარე უფლებებთან დაკავშირებით.

2. საავტორო უფლებების დაცვა ვრცელდება გამოხატვის ფორმებზე და არა იდეებზე, პროცედურებზე, მუშაობის მეთოდებზე ან მათემატიკურ კონცეფციებზე, როგორც ასეთზე.

მუხლი 10

კომპიუტერული პროგრამები და მონაცემთა კომპილაცია

1. კომპიუტერული პროგრამები, იქნება ეს საწყისი ტექსტი თუ ობიექტის კოდი, დაცულია ბერნის კონვენციით (1971წ.) როგორც ლიტერატურული ნაწარმოებები.
2. მონაცემების ან სხვა მასალების კომპილაცია, იქნება ეს მანქანით წაკითხვადი ფორმით თუ სხვა ფორმით, რომელიც თავისი შემცველობის შერჩევითა და განლაგებით არის ინტელექტუალურ-ემოქმედებითი საქმიანობის შედეგი, დაიცვება როგორც ასეთი. ასეთი დაცვა, რომელიც არ ვრცელდება თვით მონაცემებსა და მასალებზე, არ უნდა აყენებდეს ზიანს საავტორო უფლებას თავად მონაცემებზე ან მასალებზე.

მუხლი 11

გაქირავების უფლებები

წევრი ქვეყანა, სულ მცირე, კომპიუტერული პროგრამებისა და კინემატოგრაფიული ნაწარმოებების მიმართ, ავტორებისა და მათი უფლებამონაცვლეებისათვის ითვალისწინებს უფლებას ნება დართონ ან აკრძალონ საავტორო უფლებით დაცული თავისი ნაწარმოებების ორიგინალების ან ასლების საჯარო კომერციული გაქირავება. წევრი ქვეყანა თავისუფლდება ამ ვალდებულებისაგან კინემატოგრაფიულ ნაწარმოებებთან დაკავშირებით, თუ ასეთი გაქირავება არ იწვევს ამგვარი ნაწარმოებების მასშტაბურ კოპირებას, რაც მნიშვნელოვან ზიანს აყენებს ამ წევრ ქვეყანაში ავტორებისა და მათი უფლებამონაცვლეებისათვის მინიჭებულ განსაკუთრებულ უფლებას რეპროდუცირებაზე. კომპიუტერულ პროგრამებთან დაკავშირებით ეს ვალდებულება არ ვრცელდება გაქირავებაზე, თუ თვითონ პროგრამა არ არის გაქირავების ძირითადი ობიექტი.

მუხლი 12

დაცვის ვადა

იმ შემთხვევაში, როდესაც ნაწარმოების დაცვის ვადა, ფოტოგრაფიული ან გამოყენებითი ხელოვნების ნაწარმოებების გარდა, გამოითვლება ფიზიკური პირის სიცოცხლის ხანგრძლივობისაგან განსხვავებულ საფუძველზე, იგი შეადგენს არანაკლებ 50 წელს ნაწარმოების მართლზომიერად გამოქვეყნების კალენდარული წლის დასასრულიდან, ან ნაწარმოების შექმნიდან 50 წლის განმავლობაში მართლზომიერი გამოქვეყნების არარსებობის შემთხვევაში – 50 წელს იმ წლის ბოლოდან, როდესაც შეიქმნა ნაწარმოები.

მუხლი 13

შეზღუდვები და გამონაკლისები

წევრი ქვეყნები განსაკუთრებული უფლების შეზღუდვებსა და გამონაკლისებთან დაკავშირებით იფარგლებიან გარკვეული სპეციალური შემთხვევებით, რომლებიც არ ეწინააღმდეგება ნაწარმოების ჩვეულებრივ გამოყენებას და არ აყენებს ზიანს უფლების მფლობელის კანონიერ ინტერესებს.

მუხლი 14

შემსრულებელთა, ფონოგრამის (ხმის ჩანაწერების) დამამზადებელთა და საეთერო მაუწყებლობის ორგანიზაციათა უფლებების დაცვა

1. შემსრულებლებს თავისი შესრულების ფონოგრამაზე ჩაწერასთან დაკავშირებით შესაძლებლობა აქვთ წინ აღუდგნენ მათი ნებართვის გარეშე განხორციელებულ შემდეგ ქმედებებს: თავისი ჩაუწერელი შესრულების ჩაწერას და ამგვარი ჩანაწერის რეპროდუცირებას. შემსრულებლებს შესაძლებლობა აქვთ, აგრეთვე, წინ აღუდგნენ მათი ნებართვის გარეშე განხორციელებულ შემდეგ ქმედებებს: თავისი ცოცხალი შესრულების ეთერით გადაცემას და საჯარო გაცნობას.
2. ფონოგრამების მწარმოებლებს უფლება აქვთ ნება დართონ ან აკრძალონ თავისი ფონოგრამების პირდაპირი ან არაპირდაპირი რეპროდუცირება.
3. საეთერო მაუწყებლობის ორგანიზაციებს უფლება აქვთ აკრძალონ მათი ნებართვის გარეშე განხორციელებული შემდეგი ქმედებები: გადაცემების ჩაწერა, ჩანაწერების რეპროდუცირება, გადაცემების ეთერით ხელახალი გადაცემა, ასევე მათი სატელევიზიო გადაცემების საჯარო გაცნობა. თუ წევრი ქვეყნები სამაუწყებლო ორგანიზაციებს არ ანიჭებენ ამგვარ უფლებებს, მაშინ ისინი საავტორო უფლების მფლობელებს გადაცემის ობიექტთან დაკავშირებით უზრუნველყოფენ შესაძლებლობით წინ აღუდგნენ ზემოაღნიშნულ ქმედებებს, ბერნის კონვენციის (1971წ.) დებულებების გათვალისწინებით.
4. კომპიუტერულ პროგრამებთან დაკავშირებით მე-11 მუხლის დებულებები ვრცელდება *mutatis mutandis* ფონოგრამის დამამზადებლებზე და ფონოგრამაზე უფლების ნებისმიერ სხვა მფლობელზე წევრი ქვეყნის კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად. თუ ფონოგრამების გაქირავებასთან დაკავშირებით, 1994 წლის 15 აპრილისათვის წევრ ქვეყანაში მოქმედებდა უფლების მფლობელებისათვის სამართლიანი ანაზღაურების გადახდის სისტემა, მას შეუძლია შეინარჩუნოს ამგვარი სისტემა იმ პირობით, რომ ფონოგრამების კომერციული მიზნით გაქირავება მნიშვნელოვან ზიანს არ მიაყენებს უფლების მფლობელის განსაკუთრებულ უფლებას რეპროდუცირებაზე.
5. ამ შეთანხმებით შემსრულებლებისა და ფონოგრამების დამამზადებლებისათვის მინიჭებული დაცვის ვადა შეადგენს, სულ მცირე, 50 წელს, რომელიც აითვლება იმ კალენდარული წლის ბოლოდან, როდესაც განხორციელდა ჩაწერა ან მოხდა შესრულება. მე-3 პუნქტის შესაბამისად მინიჭებული დაცვის ვადა გრძელდება, სულ მცირე, 20 წლის მანძილზე იმ კალენდარული წლის ბოლოდან, როდესაც განხორციელდა ეთერით გადაცემა.
6. 1-ლი, მე-2 და მე-3 პუნქტებით მინიჭებულ უფლებებთან დაკავშირებით ნებისმიერ წევრ ქვეყანას შეუძლია გაითვალისწინოს პირობები, შეზღუდვები, გამონაკლისები და დათქმები რომის კონვენციით დაშვებული მოცულობით.

მიუხედავად ამისა, ბერნის კონვენციის (1971წ.) მე-18 მუხლის დებულებები გამოიყენება აგრეთვე, mutatis mutandis შემსრულებლებისა და ფონოგრამების დამამზადებლების უფლებებთან დაკავშირებით.

პარი 2 **სასაქონლო ნიშნები**

მუხლი 15 **დაცვის ობიექტები**

1. ნებისმიერი ნიშანი ან ნიშანთა ნებისმიერი კომბინაცია, რომელსაც შესწევს უნარი განასხვავოს ერთი საწარმოს საქონელი ან მომსახურება სხვა საწარმოების საქონლის ან მომსახურებისაგან, შეიძლება წარმოადგენდეს სასაქონლო ნიშანს. ასეთი ნიშნები, კერძოდ, სიტყვები, საკუთარი სახელების ჩათვლით, ასოები, ციფრები, გამოსახულებითი ელემენტები და ფერთა კომბინაციები, აგრეთვე ასეთი ნიშნების ნებისმიერი კომბინაცია შეიძლება სასაქონლო ნიშნებად იქნეს რეგისტრირებული. თუ ნიშნებს თავისთავად არ შესწევთ უნარი განასხვავოს შესაბამისი საქონელი ან მომსახურება, წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ რეგისტრაციის შესაძლებლობა გამოყენების საფუძველზე შეძენილ განმასხვავებლობას დაუკავშირონ. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ რეგისტრაციის პირობად მოითხოვონ, რომ ნიშნები ვიზუალურად აღქმადი იყოს.
2. პირველი პუნქტი არ უნდა იქნეს გაგებული ისე, რომ წევრ ქვეყანას აეკრძალოს სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციაზე უარის თქმა სხვა საფუძველზე დაყრდნობით იმ პირობით, რომ ისინი არ დაარღვევენ პარიზის კონვენციის (1967წ.) დებულებებს.
3. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ ნიშნის რეგისტრაციის შესაძლებლობა გამოყენებაზე დამოკიდებული გახადონ. მაგრამ სასაქონლო ნიშნის ფაქტობრივი გამოყენება არ უნდა წარმოადგენდეს რეგისტრაციაზე განაცხადის შეტანის პირობას. არ შეიძლება განაცხადზე უარის თქმა მხოლოდ იმის საფუძველზე, რომ განაცხადის შეტანის თარიღიდან სამწლიანი ვადის გასვლამდე ნიშნის განზრახული გამოყენება არ განხორციელდა.
4. იმ საქონლის ან მომსახურების სახეობა, რომლისთვისაც უნდა იქნეს გამოყენებული სასაქონლო ნიშანი, სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციისათვის არანაირ დაბრკოლებას არ წარმოადგენს.
5. წევრი ქვეყნები ყოველი სასაქონლო ნიშანის მონაცემებს აქვეყნებენ ნიშნის რეგისტრაციამდე ან დაუყოვნებლივ მისი რეგისტრაციის შემდეგ და დაინტერესებულ მხარეებს აძლევენ რეგისტრაციის გაუქმების თაობაზე მოთხოვნის წარდგენის რეალურ შესაძლებლობას. გარდა ამისა, წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ დაუშვან სასაქონლო ნიშნის რეგისტრირების გაპროტესტების შესაძლებლობა.

მუხლი 16 **მინიჭებული უფლებები**

1. რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშნის მფლობელს აქვს განსაკუთრებული უფლება აუკრძალოს ყველა მესამე პირს, რომელსაც არ გააჩნია მფლობელის

თანხმობა, ვაჭრობაში გამოიყენოს იდენტური ან მსგავსი ნიშნები ისეთი საქონლის ან მომსახურებისათვის, რომლებიც იმ საქონლის ან მომსახურების იდენტური ან მსგავსია, რომელთათვისაც სასაქონლო ნიშანია რეგისტრირებული, თუ ასეთი გამოყენება შედეგად მათი აღრევის შესაძლებლობას წარმოშობს. იდენტური საქონლის ან მომსახურებისათვის იდენტური ნიშნის გამოყენების შემთხვევაში აღრევის შესაძლებლობის არსებობა დადასტურებულად მიიჩნევა. ზემოთ აღწერილი უფლებები არანაირ ზიანს არ აყენებს ნებისმიერ ადრე არსებულ უფლებებს და, ასევე, არ ახდენს გავლენას წევრი ქვეყნების შესაძლებლობაზე, დაუშვან უფლებების მოპოვება გამოყენების საფუძველზე.

2. პარიზის კონვენციის (1967წ.) მე-6bis მუხლი გამოიყენება *mutatis mutandis* (სათანადო ცვლილებებით) მომსახურებისათვის. იმის განსაზღვრისას არის თუ არა სასაქონლო ნიშანი საყოველთაოდ ცნობილი, წევრი ქვეყნები მხედველობაში იღებენ სასაქონლო ნიშნის საზოგადოების შესაბამის სექტორში ცნობილობას, მოცემულ წევრ ქვეყანაში სასაქონლო ნიშნის რეკლამირების ან მისი პოპულარიზაციის მიზნით განხორციელებული სხვა საქმიანობის შედეგად მოპოვებული ცნობილობის ჩათვლით.

3. პარიზის კონვენციის (1967წ.) მე-6bis მუხლი გამოიყენება *mutatis mutandis* (სათანადო ცვლილებებით) ისეთი საქონლის ან მომსახურებისათვის, რომლებიც არ არის იმ საქონლის ან მომსახურების მსგავსი, რომლებისთვისაც სასაქონლო ნიშანია რეგისტრირებული იმ პირობით, რომ ამ სასაქონლო ნიშნის გამოყენება ასეთი საქონლის ან მომსახურებისათვის მიუთითებს კავშირზე ამ საქონელსა ან მომსახურებასა და რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშნის მფლობელს შორის და იმ პირობით, რომ ასეთმა გამოყენებამ შესაძლებელია ზიანი მიაყენოს რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშნის მფლობელის ინტერესებს.

მუხლი 17 **გამონაკლისები**

წევრ ქვეყნებს შეუძლათ გაითვალისწინონ შეზღუდული რაოდენობის გამონაკლისები სასაქონლო ნიშნით მინიჭებული უფლებებიდან, როგორცაა აღწერილობითი ტერმინების კეთილსინდისიერი გამოყენება, იმ პირობით, რომ ასეთი გამონაკლისები ითვალისწინებს სასაქონლო ნიშნის მფლობელისა და მესამე პირების კანონიერ ინტერესებს.

მუხლი 18 **დაცვის ხანგრძლივობა**

სასაქონლო ნიშნის პირველადი რეგისტრაციისა და ყოველი განახლებული რეგისტრაციის მოქმედების ხანგრძლივობა არ შეიძლება შვიდ წელზე ნაკლები იყოს. სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციის განახლების ჯერადობა შეუზღუდავია.

მუხლი 19 **გამოყენების მოთხოვნა**

1. თუ რეგისტრაციის ძალაში შესანარჩუნებლად მოითხოვება გამოყენება, რეგისტრაცია შეიძლება გაუქმებულ იქნეს გამოუყენებლობის მხოლოდ სულ მცირე სამწლიანი უწყვეტი პერიოდის შემდეგ, თუ სასაქონლო ნიშნის მფლობელის მიერ არ იქნება მითითებული გამამართლებელი მიზეზები, რომლებიც ასეთი გამოყენების დამაბრკოლებელი გარემოებების არსებობას ეფუძნება. გარემოებანი, რომლებიც სასაქონლო ნიშნის მფლობელის ნებისგან დამოუკიდებლად წარმოიშობა და ამ სასაქონლო ნიშნის გამოყენების დამაბრკოლებელია, როგორცაა სასაქონლო ნიშნით დაცულ საქონელს ან მომსახურებასთან დაკავშირებით დაწესებული იმპორტის შეზღუდვები ან მთავრობის სხვა მოთხოვნები, ნიშნის გამოუყენებლობის გამამართლებელ მიზეზებად ჩაითვლება.

2. სხვა პირის მიერ სასაქონლო ნიშნის გამოყენება მისი მფლობელის კონტროლის პირობებში რეგისტრაციის ძალაში შენარჩუნების მიზნით სასაქონლო ნიშნის გამოყენებად ჩაითვლება.

მუხლი 20

სხვა მოთხოვნები

სასაქონლო ნიშნის გამოყენება ვაჭრობაში დაუსაბუთებლად არ უნდა გართულდეს სპეციალური მოთხოვნებით, როგორცაა სხვა სასაქონლო ნიშანთან ერთად გამოყენება, სპეციალური ფორმით გამოყენება ან იმგვარი გამოყენება, რაც ზიანს აყენებს მის უნარს განასხვავოს ერთი საწარმოს საქონელი ან მომსახურება სხვა საწარმოების საქონლის ან მომსახურებისაგან. ეს პირობა არ გამორიცხავს მოთხოვნას, რომელიც ითვალისწინებს საქონლის ან მომსახურების მწარმოებელი საწარმოს მაიდენტიფიცირებელი სასაქონლო ნიშნის გამოყენებას ამ საწარმოს მიერ წარმოებული მოცემული სპეციფიკური საქონლის ან მომსახურების განმასხვავებელ სასაქონლო ნიშანთან ერთად, მაგრამ მასთან კავშირის გარეშე.

მუხლი 21

ლიცენზირება და უფლებების გადაცემა

წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ განსაზღვრონ სასაქონლო ნიშნების ლიცენზირებისა და მასზე უფლებების გადაცემის პირობები, ამასთან მიიჩნევა, რომ სასაქონლო ნიშნების იძულებითი ლიცენზირება დაუშვებელია და რომ რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშნის მფლობელს უფლება აქვს სასაქონლო ნიშანზე უფლებები გადასცეს იმ ბიზნესთან ერთად ან მის გარეშე, რომელსაც სასაქონლო ნიშანი მიეკუთვნება.

კარი 3: გეოგრაფიული აღნიშვნები

მუხლი 22

გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვა

1. ამ შეთანხმების მიზნებისათვის, გეოგრაფიული აღნიშვნები არის აღნიშვნები, რომელიც განსაზღვრავს საქონლის წარმოშობას წევრი ქვეყნის ტერიტორიიდან, ან ამ ტერიტორიაზე მდებარე რეგიონიდან ან ადგილიდან, როდესაც საქონლის

მოცემული ხარისხი, რეპუტაცია ან სხვა მახასიათებლები არსებითად მის გეოგრაფიულ წარმოშობას მიეწერება.

2. გეოგრაფიულ აღნიშვნებთან დაკავშირებით წევრი ქვეყნები ითვალისწინებენ სამართლებრივ საშუალებებს, რომლებიც დაინტერესებულ მხარეებს საშუალებას აძლევს თავიდან იქნეს აცილებული:

(ა) საქონლის აღნიშვნის ან პრეზენტაციის ნებისმიერი საშუალების გამოყენება, რომელიც მიუთითებს ან გულისხმობს რომ მოცემული საქონელი წარმოშობილია მისი ნამდვილი წარმოშობის ადგილისაგან განსხვავებული გეოგრაფიული რაიონიდან, იმგვარად, რომ საზოგადოება შეცდომაში შეყავს საქონლის გეოგრაფიულ წარმოშობასთან დაკავშირებით;

(ბ) ნებისმიერი გამოყენება, რომელიც შეადგენს არაკეთილსინდისიერი კონკურენციის აქტს პარიზის კონვენციის (1967) მე-10bis მუხლის მიხედვით.

3. წევრი სახელმწიფო, ex officio, თუ ეს ნებადართულია მისი კანონმდებლობით, ან დაინტერესებული მხარის მოთხოვნით უარს აცხადებს ან ბათილად ცნობს სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციას, რომელიც შეიცავს ან შედგება იმ საქონლის გეოგრაფიული აღნიშვნისაგან, რომელიც არ არის წარმოშობილი აღნიშნული ტერიტორიიდან, თუ ამ წევრი ქვეყნის ტერიტორიაზე ამგვარი საქონლისათვის სასაქონლო ნიშანში აღნიშვნის გამოყენებას შეუძლია საზოგადოება შეცდომაში შეიყვანოს მისი წარმოშობის ნამდვილ ადგილთან დაკავშირებით.

4. 1-ლი, მე-2 და მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული დაცვა გამოიყენება გეოგრაფიული აღნიშვნის წინააღმდეგ, რომელიც მიუხედავად იმისა, რომ სიტყვასიტყვით სწორად მიუთითებს საქონლის წარმოშობის ტერიტორიაზე, რეგიონზე, ან ადგილზე, მაინც მცდარ წარმოდგენას უქმნის საზოგადოებას იმასთან დაკავშირებით, რომ საქონელი წარმოშობილია სხვა ტერიტორიიდან.

მუხლი 23

გეოგრაფიული აღნიშვნების დამატებითი დაცვა ღვინისა და სპირტიანი სასმელებისათვის

1. თითოეული წევრი ქვეყანა დაინტერესებულ მხარეთათვის ითვალისწინებს სამართლებრივ საშუალებებს, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ღვინის განმასხვავებელი გეოგრაფიული აღნიშვნის გამოყენება ღვინოებისათვის, რომლებიც არ არიან წარმოშობილი იმ ადგილიდან, რომელზეც მიუთითებს მოცემული გეოგრაფიულ აღნიშვნა, ან სპირტიანი სასმელების განმასხვავებელი გეოგრაფიული აღნიშვნის გამოყენება სპირტიანი სასმელებისათვის, რომლებიც არ არიან წარმოშობილი გეოგრაფიულ აღნიშვნაში მითითებული ადგილიდან, იმ შემთხვევებშიც კი, როდესაც მითითებულია საქონლის ნამდვილი წარმოშობის ადგილი, ან გეოგრაფიული აღნიშვნა გამოიყენება თარგმანში, ან თან ერთვის ისეთი გამოთქმები, როგორიცაა “სახეობა”, “ტიპი”, “სტილი”, “იმიტაცია” ან მათი მსგავსი.

2. რეგისტრაცია ღვინისათვის სასაქონლო ნიშნის, რომელიც შეიცავს ან შედგება ღვინოების განმასხვავებელი გეოგრაფიული აღნიშვნისაგან, ან სპირტიანი სასმელებისათვის სასაქონლო ნიშნის, რომელიც შეიცავს ან შედგება სპირტიანი სასმელების განმასხვავებელი გეოგრაფიული აღნიშვნისაგან, არ არის ნებადართული ან ბათილად იქნება ცნობილი, ex officio თუ ეს დაშვებულია

წევრი ქვეყნის კანონმდებლობით, ან დაინტერესებული მხარის მოთხოვნით იმ ღვინოებისა და სპირტიან სასმელებისათვის, რომელთაც ამგვარი გეოგრაფიული წარმოშობა არ გააჩნიათ.

3. ღვინის ომონიმური გეოგრაფიული აღნიშვნების შემთხვევაში, 22-ე მუხლის მე-4 პუნქტის პირობების გათვალისწინებით დაცვა ენიჭება ყოველ აღნიშვნას. თითოეული წევრი ქვეყანა განსაზღვრავს პრაქტიკულ პირობებს, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელი იქნება მოცემული ომონიმური გეოგრაფიული აღნიშვნების ერთმანეთისაგან განსხვავება, ამასთანავე მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული დაინტერესებულ მეწარმეთათვის სამართლიანი რეჟიმისა და მომხმარებლისათვის შეცდომაში შეყვანის თავიდან აცილების უზრუნველყოფის საჭიროება.

4. გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვის გაადვილების მიზნით, TRIPS-ის საბჭოში ტარდება მოლაპარაკებები გეოგრაფიული აღნიშვნების შეტყობინებისა და რეგისტრაციის მრავალმხრივი სისტემის შექმნის შესახებ ღვინოებისათვის, რომელთაც დაცვის უფლება გააჩნიათ ამ სისტემის მონაწილე ქვეყნებში.

მუხლი 24

საერთაშორისო მოლაპარაკებები; გამონაკლისები

1. 23-ე მუხლით გათვალისწინებული ცალკეული გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვის გაძლიერების მიზნით წევრი ქვეყნები თანახმანი არიან გამართონ მოლაპარაკებები. ქვემოთმოყვანილი 4-8 პუნქტების დებულებები წევრი ქვეყნების მიერ არ უნდა იქნეს გამოყენებული მოლაპარაკების წარმოებაზე უარის სათქმელად, ან ორმხრივი, ან მრავალმხრივი ხელშეკრულებების დადებაზე უარის თქმის მიზნით. ასეთი მოლაპარაკებების ფარგლებში, წევრი სახელმწიფოები მზად უნდა იყვნენ განიხილონ ამ დებულებების მუდმივი გამოყენება ცალკეული გეოგრაფიული აღნიშვნებისათვის, რომელთა გამოყენებაც ამ მოლაპარაკების საგანს წარმოადგენს.

2. TRIPS-ის საბჭო მუდმივად განიხილავს ამ კარის დებულებათა გამოყენებას; პირველი ასეთი განხილვა ჩატარდება მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლიდან ორი წლის განმავლობაში. ნებისმიერი საკითხი, რომელიც გავლენას ახდენს ამ დებულებებით დაკისრებული ვალდებულებების შესრულებაზე, შეიძლება გამოტანილი იქნეს ამ საბჭოზე, რომელიც წევრი ქვეყნის მოთხოვნით ატარებს კონსულტაციებს ნებისმიერ წევრთან ან წევრებთან იმ საკითხთან დაკავშირებით, რომელზეც დამაკმაყოფილებელი გადაწყვეტილების მიღება შეუძლებელი აღმოჩნდა დაინტერესებული წევრი ქვეყნების ორმხრივი და მრავალმხრივი კონსულტაციების შედეგად. საბჭო მიიღებს ახორციელებს ისეთ მოქმედებებს, რომლებიც ამ კარის შესრულებასა და მისი მიზნების მიღწევას ხელს შეუწყობს.

3. ამ კარის დებულებების განხორციელებისას წევრმა ქვეყანამ არ უნდა შეასუსტოს გეოგრაფიული აღნიშვნების დაცვა, რომელიც არსებობდა ამ წევრ ქვეყანაში მსო შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლის წინ.

4. ამ კარის არც ერთი დებულება არ მოითხოვს წევრი ქვეყნისაგან ხელი შეუშალოს სხვა წევრი ქვეყნის საქონელთან ან მომსახურებასთან დაკავშირებით ღვინისა და სპირტიანი სასმელების განმასხვავებელი გეოგრაფიული აღნიშვნის უწყვეტ და მსგავს გამოყენებას მისი ნებისმიერი მოქალაქის ან მაცხოვრებლის

მიერ, რომელიც იყენებდა ამ გეოგრაფიულ აღნიშვნას უწყვეტად, იგივე ან მასთან დაკავშირებულ საქონელთან და მომსახურებასთან მიმართებით, ამ წევრი ქვეყნის ტერიტორიაზე, ან (ა) 1994 წლის 15 აპრილამდე წინა სულ მცირე 10 წლის განმავლობაში, ან (ბ) იყენებდა კეთილსინდისიერად აღნიშნულ თარიღამდე.

5. იმ შემთხვევაში, როდესაც სასაქონლო ნიშანი გამოიყენებოდა ან რეგისტრირებული იყო კეთილსინდისიერად, ან უფლებები სასაქონლო ნიშანზე მოპოვებული იქნა კეთილსინდისიერი გამოყენების გზით:

(a) ამ დებულებების ამოქმედების თარიღამდე წევრ ქვეყანაში, როგორც ეს განსაზღვრულია VI კარში; ან

(b) გეოგრაფიული აღნიშვნის დაცვამდე მისი წარმოშობის ქვეყანაში.

ამ კარის დებულებების ამოქმედებისათვის მიღებულმა ზომებმა არ უნდა შელახოს სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციის უფლება, ან სასაქონლო ნიშნის გამოყენების უფლება, იმის საფუძველზე, რომ ასეთი სასაქონლო ნიშანი გეოგრაფიული აღნიშვნის მსგავსი ან იდენტურია.

6. ეს კარი არ მოითხოვს წევრი ქვეყნისაგან გამოიყენოს ეს დებულებები სხვა წევრი ქვეყნის გეოგრაფიულ აღნიშვნასთან დაკავშირებით იმ საქონელსა და მომსახურებისათვის, რომელთა შესაბამისი აღნიშვნა იდენტურია იმ ტერმინისა, რომელიც მიღებულია სალაპარაკო ენაში, როგორც ამ საქონლის ან მომსახურების საყოველთაოდ აღიარებული დასახელება აღნიშნული წევრი ქვეყნის ტერიტორიაზე. ამ კარის არც ერთი დებულება არ მოითხოვს წევრი ქვეყნისაგან გამოიყენოს ეს დებულებები ნებისმიერი წევრი ქვეყნის გეოგრაფიული აღნიშვნების მიმართ ყურძნისაგან წარმოებული საქონლისათვის, რომლის შესაბამისი აღნიშვნა იდენტურია ამ ყურძნის ჯიშის ჩვეული სახელისა, რომელიც არსებობს ამ წევრი ქვეყნის ტერიტორიაზე მსო შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღისათვის.

7. წევრ ქვეყანას შეუძლია გაითვალისწინოს, რომ ამ კარიდან გამომდინარე ნებისმიერი მოთხოვნა სასაქონლო ნიშნის გამოყენებასთან ან რეგისტრაციასთან დაკავშირებით წარდგენილი უნდა იქნეს 5 წლის განმავლობაში, მას შემდეგ რაც წევრ ქვეყანაში საყოველთაოდ ცნობილი გახდება დაცული აღნიშვნის უკანონო გამოყენების შესახებ, ან სასაქონლო ნიშნის რეგისტრაციის თარიღიდან ამ წევრ ქვეყანაში, იმ პირობით, რომ ამ თარიღისათვის სასაქონლო ნიშანი გამოქვეყნებული იყო, თუ ეს თარიღი უფრო ადრინდელია, ვიდრე სასაქონლო ნიშნის უკანონო გამოყენების ცნობის თარიღი ამ წევრ ქვეყანაში, იმ პირობით, რომ გეოგრაფიული აღნიშვნა არ გამოიყენება ან არ არის რეგისტრირებული არაკეთილსინდისიერად.

8. ამ კარის დებულებები არანაირად არ ზღუდავს ნებისმიერი პირის უფლებას გამოიყენოს ვაჭრობის პროცესში თავისი სახელი, ან ბიზნესში მისი წინამორბედის სახელი, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ასეთი სახელი გამოიყენება იმგვარად, რომ შეცდომაში შეჰყავს საზოგადოება.

9. ეს შეთანხმება არ ავალდებულებს დაცული იქნეს გეოგრაფიული აღნიშვნები, რომლებიც არ არიან დაცული, ან რომელთა დაცვა შეწყვეტილია წარმოშობის ქვეყანაში, ან რომლებიც აღარ გამოიყენება ამ ქვეყანაში.

სამრეწველო ნიმუში

მუხლი 25 მოთხოვნები დაცვისადმი

1. წევრი სახელმწიფოები ვალდებულნი არიან უზრუნველყონ დამოუკიდებლად შექმნილი სამრეწველო ნიმუშების დაცვა, რომლებიც ახალი ან ორიგინალურია. წევრმა სახელმწიფოებმა შეიძლება დააწესონ, რომ სამრეწველო ნიმუშები არ არის ახალი ან ორიგინალური, თუ ისინი მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება ცნობილი სამრეწველო ნიმუშებისაგან ან ცნობილი ნიმუშთა ნიშნების კომბინაციებისაგან. წევრმა სახელმწიფოებმა შეიძლება დააწესონ, რომ ასეთი დაცვა არ გავრცელდება იმ სამრეწველო ნიმუშებზე, რომლებიც არსებითად ნაკარნახევია ტექნიკური ან ფუნქციური მოსაზრებებით.
2. ყოველმა წევრმა სახელმწიფომ უნდა უზრუნველყოს, რომ მოთხოვნები საფეიქრო ნაწარმის სამრეწველო ნიმუშების დაცვის მოპოვებისათვის, კერძოდ, ფასთან, ექსპერტიზასთან ან გამოქვეყნებასთან დაკავშირებით დაუსაბუთებლად, არ შეამცირებს ასეთი დაცვის მოთხოვნისა და მოპოვების შესაძლებლობას. წევრი სახელმწიფოები თავისუფალნი არიან აირჩიონ ამ ვალდებულების შესრულების მიმართულება – სამრეწველო ნიმუშების შესახებ კანონმდებლობა, თუ საავტორო სამართალი.

მუხლი 26

დაცვა

1. დაცული სამრეწველო ნიმუშის მფლობელს უნდა ჰქონდეს უფლება აუკრძალოს მესამე პირებს, რომლებსაც არა აქვთ მფლობელის თანხმობა, წარმოება, გაყიდვა ან იმპორტირება, ისეთი ნაკეთობებისა, რომლებზეც დატანილია ან რომლებშიც ხორცშეახმულია სამრეწველო ნიმუში, რომელიც სრულად ან ძირითადად წარმოადგენს დაცული სამრეწველო ნიმუშის ასლს, თუ ასეთი ქმედებები განხორციელებულია კომერციული მიზნებისათვის.
2. წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ გაითვალისწინონ სამრეწველო ნიმუშის დაცვის შეზღუდული გამონაკლისები, იმის გათვალისწინებით, რომ ასეთი გამონაკლისები დაუსაბუთებლად დააბრკოლებს დაცული სამრეწველო ნიმუშების ჩვეულებრივ გამოყენებას და არ შეზღუდავს დაცული სამრეწველო ნიმუშის მფლობელის კანონიერ ინტერესებს, მესამე პირთა ინტერესების გათვალისწინებით.
3. დაცვის ხანგრძლივობა უნდა შეადგენდეს სულ მცირე 10 წელს.

კარი 5

პატენტები

მუხლი 27 დაპატენტების საგანი

1. მე-2 და მე-3 პუნქტების გათვალისწინებით, პატენტების გაცემა უნდა იყოს შესაძლებელი ნებისმიერი სახის გამოგონებაზე, რომელიც ეხება პროდუქტებს ან პროცესებს, ტექნიკის ნებისმიერ დარგში, იმის

გათვალისწინებით, რომ ისინი ახალია, აქვთ საგამომგონებლო დონე⁴ და სამრეწველო გამოყენებადობა. 65-ე მუხლის მე-4 პუნქტის, 70-ე მუხლის მე-8 პუნქტის და ამ მუხლის მე-3 პუნქტის გათვალისწინებით, პატენტები უნდა იყოს გაცემული და უნდა იყოს შესაძლებელი საპატენტო უფლებებით სარგებლობა დისკრიმინაციის გარეშე, მიუხედავად გამოგონების ადგილისა, ტექნიკის დარგისა და იმისა, პროდუქტი იმპორტირებულია თუ წარმოებულია ადგილზე.

2. წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ გამორიცხონ პატენტუნარიანთა რიცხვიდან გამოგონებები, რომელთა კომერციული გამოყენების აკრძალვა მათ ტერიტორიაზე საჭიროა საზოგადოებრივი წესრიგის ან მორალის დასაცავად, მათ შორის, ადამიანის, ცხოველის ან მცენერის სიცოცხლის ან ჯამრთელობის დასაცავად, ან გარემოსათვის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების ასაცილებლად, იმის უზრუნველყოფით, რომ ასეთი გამორიცხვა არ იყოს დაწესებული მხოლოდ კანონმდებლობით გათვალისწინებული მათი გამოყენების აკრძალვის გამო. წევრ სახელმწიფოებს, აგრეთვე, შეუძლიათ პატენტუნარიანთა რიცხვიდან გამორიცხონ:
  - ა) დიაგნოსტიკური, თერაპიული და ქირურგიული მეთოდები ადამიანის ან ცხოველების მკურნალობისათვის;
  - ბ) მცენარეები და ცხოველები, გარდა მიკროორგანიზმებისა, და არსებითად ბიოლოგიური პროცესები მცენარის ან ცხოველის გამოყვანისათვის, გარდა იმ მიკრობიოლოგიური პროცესებისა, რომლებიც არ არის ბიოლოგიური. მიუხედავად ამისა, წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა უზრუნველყონ მცენარეთა ჯიშების დაცვა პატენტებით, ან ქმედითი sui generis სისტემით, ან მათი ნებისმიერი კომბინაციით. ამ ქვეპუნქტის პირობები გადაისინჯება ოთხი წლის შემდეგ ვმო-ს ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღიდან.

მუხლი 28

მინიჭებული უფლებები

1. პატენტის მფლობელს უნდა მიენიჭოს შემდეგი განსაკუთრებული უფლებები:
  - ა) თუ პატენტის საგანი პროდუქტია, არ დაუშვას მისი თანხმობის გარეშე მესამე პირების მიერ შემდეგი ქმედებების განხორციელება: დამზადება, გამოყენება, გასაყიდად შეთავაზება, გაყიდვა, ან ამ პროდუქტის იმპორტი⁵ ამ მიზნებისათვის.
  - ბ) თუ პატენტის საგანი პროცესია, არ დაუშვას მისი თანხმობის გარეშე მესამე პირების მიერ პროცესით სარგებლობასთან დაკავშირებული შემდეგი ქმედებების განხორციელება: გამონეყება, გასაყიდად შეთავაზება, გაყიდვა, ან იმპორტი ამ მიზნებისათვის, ისეთი პროდუქტის მაინც, რომელიც პირდაპირ მიღებულია პროცესის შედეგად.

⁴ [TRIPS ხელშეკრულების შენიშვნა] ამ მუხლის მიზნებისათვის ტერმინები “საგამომგონებლო დონე” და “სამრეწველო გამოყენებადობა” მონაწილე სახელმწიფოებმა შეიძლება მიიჩნიონ ტერმინების “არა-სიცხადე” და “სარგებლიანობა” სინონიმებად.

⁵ [TRIPS ხელშეკრულების შენიშვნა] ეს უფლება გამოყენებასთან, გაყიდვასთან ან საქონლის სხვაგვარ გავრცელებასთან დაკავშირებით ამ შეთანხმებით დადასტურებული სხვა უფლებების მსგავსად ექვემდებარება მე-6 მუხლის მოთხოვნებს.

2. პატენტის მფლობელებს აგრეთვე უნდა ჰქონდეთ უფლება: გაასხვისონ ან მემკვიდრეობით გადასცენ პატენტი და დადონ სალიცენზიო ხელშეკრულებები.

მუხლი 29 მოთხოვნები პატენტის მიღების მსურველი განმცხადებლების მიმართ.

1. წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა მოითხოვონ, რომ განმცხადებელმა, რომელიც პატენტს ითხოვს, გახსნას გამოგონება ისეთი საკმარისი სიცხადით და სისრულით, რომ მოცემულ დარგში დახელოვნებულმა პირმა შეძლოს მისი განხორციელება, აგრეთვე, შეუძლიათ მოითხოვონ, რომ განმცხადებელმა აჩვენოს გამოგონების განხორციელების საუკეთესო მაგალითი, რომელიც მან იცის გამოგონების შეტანის თარიღისათვის, ან, თუ მოთხოვნილია, განაცხადის პრიორიტეტის თარიღისათვის.
2. წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ მოითხოვონ, რომ განმცხადებელმა, რომელიც პატენტს ითხოვს წარადგინოს ინფორმაცია, რომელიც ეხება განმცხადებელი მიერ უცხო ქვეყანაში შეტანილ ერთმანეთის შესატყვისი საგნის მქონე განაცხადებს და გაცემულ პატენტებს.

მუხლი 30 გამონაკლისები მინიჭებული უფლებებისადმი

წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ გაითვალისწინონ შეზღუდული გამონაკლისები პატენტით მინიჭებული განსაკუთრებული უფლებებიდან, იმის გათვალისწინებით, რომ ასეთი გამონაკლისები უსაფუძვლოდ არ შეეწინააღმდეგება პატენტის ჩვეულებრივ გამოყენებას და უსაფუძვლოდ არ მიაყენებს ზიანს პატენტის მფლობლის კანონიერ ინტერესებს, მესამე პირების კანონიერი ინტერესების გათვალისწინებით.

მუხლი 31 სხვა გამოყენება უფლების მფლობლის ნებართვის გარეშე

თუ წევრი სახელმწიფოს კანონი ითვალისწინებს პატენტის საგნის სხვა გამოყენებას⁶ უფლების მფლობლის ნებართვის გარეშე, მათ შორის, სახელმწიფოს მიერ ან სახელმწიფოსგან უფლებამოსილი მესამე პირების მიერ, უნდა შესრულდეს შემდეგი პირობები:

- ა) ასეთი გამოყენების უფლებამოსილების გაცემისას უნდა შეფასდეს მისი კერძო ავკარგიანობა;
- ბ) ასეთი გამოყენება დასაშვებია მხოლოდ, როდესაც გამოყენებამდე სავარაუდო მომხმარებელი შეეცადა მიეღო უფლებამოსილება უფლების მფლობელისაგან გონივრული კომერციული ვადით და პირობებით და, თუ ასეთი მცდელობა არ დასრულდა წარმატებულად გონივრულ ვადაში. წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ უარყონ ეს მოთხოვნა ეროვნული უსაფრთხოების ან გადაუდებელი აუცილებლობის ღონისძიებების გატარებისათვის სხვა გარემოებების წარმოქმნის, ან საჯარო არა-კომერციული გამოყენების შემთხვევაში.

⁶ [TRIPS ხელშეკრულების შენიშვნა] “სხვა გამოყენება” უთითებს 30-ე მუხლით დაშვებულისაგან განსხვავებულ გამოყენებაზე.

ეროვნული უსაფრთხოების ან გადაუდებელი აუცილებლობის დონისძიებების გატარების აუცილებლობის ვითარების არსებობის მიუხედავად უფლების მფლობელი უნდა იყოს ჩაყენებული საქმის კურსში იმდენად სწრაფად, რამდენადაც ეს გონივრულად პრაქტიკული იქნება. საჯარო არა-კომერციული გამოყენების შემთხვევაში, თუ მთავრობამ ან კონტრაქტორმა, საპატენტო ძიების ჩატარების გარეშე, იციან ან აქვთ აშკარა საფუძვლები იცოდნენ, რომ მოქმედი პატენტი გამოიყენება ან იქნება გამოყენებული მთავრობის მიერ ან მთავრობის ინტერესებისათვის, უფლების მფლობელი უნდა იყოს ინფორმირებული დაუყოვნებლივ.

- გ) ასეთი გამოყენების ფარგლები და ხანგრძლივობა შემოიფარგლება იმ მიზნიდან გამომდინარე, რომლისათვისაც გამოყენების ნებართვა გაიცა, ხოლო ნახევარგამტარებთან დაკავშირებული ტექნოლოგიების შემთხვევაში ასეთი ნებართვა უნდა გაიცეს მხოლოდ საზოგადოებრივი არა-კომერციული გამოყენებისათვის ან სასამართლო ან ადმინისტრაციული პროცესის შემდეგ ანტი-კონკურენციულად მიჩნეული პრაქტიკის გამოსასწორებლად;
- დ) ასეთი გამოყენება არ უნდა იყოს განსაკუთრებული;
- ე) ასეთი გამოყენება უნდა იყოს გადაუცემელი, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გამოყენება ეხება საწარმოს ნაწილს ან გუდვილს;
- ვ) ნებისმიერი ასეთი გამოყენება უნდა იყოს ნებადართული უპირატესად ასეთი გამოყენების ნებართვის გამცემი წევრი სახელმწიფოს ადგილობრივი ბაზრის მომარაგებისათვის;
- ზ) ასეთი გამოყენებისათვის გაცემული ნებართვა უნდა ექვემდებარებოდეს შეწყვეტას იმ შემთხვევებში, როდესაც გარემოებები, რომლებიც გამოიწვია ის, აღარ არსებობს და ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ხელახლა წარმოიქმნება, ამასთან უნდა იყოს გათვალისწინებული იმ პირთა კანონიერი ინტერესების თანაბარწილოვანი დაცვა, რომლებსაც მიეცათ აღნიშნული ნებართვა. უფლებამოსილ ორგანოს უნდა ჰქონდეს უფლებამოსილება გადახედოს ასეთი გარემოებების უწყვეტ არსებობას, დასაბუთი მოთხოვნის შემთხვევაში;
- თ) უფლებების მფლობელს უნდა მიეცეს შესატყვისი გასამრჯელო ყოველი შემთხვევის გარემოებების მიხედვით, და უნდა იყოს მიღებული მხედველობაში ნებართვის ეკონომიკური ღირებულება;
- ი) ასეთ გამოყენებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაწყვეტილების კანონიერი ძალა უნდა ექვემდებარებოდეს სასამართლო გადახედვას ან სხვაგვარ დამოუკიდებელ გადახედვას, მოცემული წევრი სახელმწიფოს უმაღლესი დონის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ;
- კ) ასეთ გამოყენებასთან დაკავშირებით გათვალისწინებული გასამრჯელოს მიმართ ნებისმიერი გადაწყვეტილება უნდა ექვემდებარებოდეს სასამართლო გადახედვას ან სხვაგვარ დამოუკიდებელ გადახედვას მიცემული წევრი სახელმწიფოს უმაღლესი დონის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ;

(ლ) წვერი სახელმწიფოები ვალდებულნი არ არიან გამოიყენონ ბ) და ვ) ქვეპუნქტებით დადგენილი პირობები, როდესაც ასეთი გამოყენება ნებადართულია იმისათვის, რომ გამოსწორდეს სასამართლო ან ადმინისტრაციული პროცედურების შემდეგ ანტი-კონკურენციულად მიჩნეული პრაქტიკა. ანტი-კონკურენციული პრაქტიკის გამოსწორების საჭიროება, შეიძლება იყოს მიღებული მხედველობაში გასამრჯელოს ოდენობის განსაზღვრისათვის ასეთ შემთხვევებში. უფლებამოსილ ორგანოებს უნდა ჰქონდეთ უფლება უარყონ უფლებამოსილების შეწყვეტა, თუ ან როცა ასეთი უფლებამოსილების გაცემის პირობები შეიძლება გამეორდეს;

- ა. როდესაც ასეთი გამოყენება ნებადართულია პატენტით სარგებლობის შესაძლებლობის უზრუნველყოფისათვის (“მეორე პატენტი”), რომელიც ვერ გამოიყენება სხვა პატენტის დარღვევის გარეშე (“პირველი პატენტი”) შემდეგი დამატებითი პირობები უნდა იყოს გათვალისწინებული:
- i) მეორე პატენტით დაცული გამოგონება, უნდა მოიცავდეს დიდი ეკონომიკური ღირებულების მქონე მნიშვნელოვან ტექნიკურ უპირატესობას, პირველი პატენტით დაცულ გამოგონებასთან შედარებით;
  - ii) პირველი პატენტის მფლობელს უნდა ჰქონდეს ჯვარედინი ლიცენზიის მიღების უფლება მეორე პატენტით დაცული გამოგონების გონივული პირობებით გამოყენებაზე; და
  - iii) პირველი პატენტის ნებადართული გამოყენება უნდა იყოს გადაუცემადი, მეორე პატენტის გადაცემისაგან განსხვავებით.

მუხლი 32

უფლების გაუქმება/ჩამორთმევა.

უნდა იყოს შესაძლებელი სასამართლო წესით გადაისინჯოს პატენტის გაუქმების ან ჩამორთვევის შესახებ ნებისმიერი გადაწყვეტილება.

მუხლი 33

დაცვის ვადა

დაცვის შესაძლო ვადა სრ უნდა დამტავრდეს ოცი წლიანი პერიოდის გასვლამდე განაცხადის შეტანის თარიღიდან⁷ ათვლით.

მუხლი 34 1. ხერხის პატენტები: მტკიცებულების ტვირთი.

სამოქალაქო სამართალწარმოების მიზნებისათვის, 28 მუხლის 1(ბ) პუნქტით მითითებული მფლობელის უფლებების დარღვევასთან დაკავშირებით, თუ პატენტის საგანი პროდუქტის მიღების ხერხია, სასამართლო ორგანოებს უნდა ჰქონდეთ უფლებამოსილება მოპასუხეს

⁷ [TRIPS ხელშეკრულების შენიშვნა] გასაგებია, რომ იმ მონაწილე სახელმწიფოებს, რომლებსაც არა აქვთ პირველ განმცხადებელზე პატენტის გაცემის სისტემა, შეიძლება გაითვალისწინონ, რომ დაცვის ვადა აითვლება განაცხადის მიწოდების თარიღიდან, როგორც ეს გათვალისწინებულია პირველ განმცხადებელზე პატენტის გაცემის სისტემით.

დააკისრონ მტკიცება იმისა, რომ იდენტური პროდუქტის მიღების ხერხი განსხვავებულია დაპატენტებული ხერხისაგან. ამიტომ, წევრმა სახელმწიფოებმა, თუკი არსებობს რომელიმე ერთი ქვემოთ მოყვანილი გარემოება მაინც, უნდა დააწესონ, რომ ნებისმიერი იდენტური პროდუქტი, როდესაც იწარმოება პატენტის მფლობელის ნებართვის გარეშე, უნდა განიხილებოდეს დაპატენტებული ხერხით მიღებულად, თუ საწინააღმდეგო მტკიცებულება არ არსებობს:

- ა) როდესაც დაპატენტებული ხერხით მიღებული პროდუქტი ახალია;
  - ბ) როდესაც არსებობს საფუძვლიანი ვარაუდი იმისა, რომ იდენტური პროდუქტი წარმოებულია მითითებული ხერხით, ხოლო პატენტის მფლობელს სათანადო მცდელობის მიუხედავად არ მიეცა შესაძლებლობა დაედგინა, რა ხერხია გამოყენებული სინამდვილეში.
2. ნებისმიერი წევრი სახელმწიფო თავისუფალია გაითვალისწინოს, რომ პირველი პუნქტით მითითებული მტკიცებულებათა ტვირთი ეკისრება სავარაუდო დამრღვევს მხოლოდ მაშინ, როდესაც შესრულებულია ა) ან ბ) ქვეპუნქტის პირობა.
3. საწინააღმდეგოს მტკიცების შესაძლებლობის გარდა უნდა იყოს გათვალისწინებული მოპასუხეების კანონიერი ინტერესები, მათი საწარმოო და კომერციული საიდუმლოებების დაცვისათვის.

კარი 6: ინტეგრალური მიკროსქემების განლაგების გეგმა (ტოპოგრაფია)

მუხლი 35. კავშირი IPIC ხელშეკრულებასთან

წევრი სახელმწიფოები შეთანხმდნენ, რომ უზრუნველყოფენ ინტეგრალური მიკროსქემების განლაგების გეგმის (ტოპოგრაფიების), (ამ ხელშეკრულებაში მოხსენიებული, როგორც “ტოპოგრაფიები”) დაცვას ინტეგრალურ მიკროსქემებთან დაკავშირებული ინტელექტუალური საკუთრების შესახებ ხელშეკრულების 2-7 მუხლების (გარდა მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტისა), მე-12 მუხლის და მე-16 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად და, დამატებით, დააკმაყოფილებენ ქვემოთ მოცემულ პირობებს.

მუხლი 36 დაცვის ფარგლები

37 მუხლის 1-ლი პუნქტის პირობების გათვალისწინებით წევრმა სახელმწიფოებმა კანონსაწინააღმდეგოდ უნდა ჩათვალონ შემდეგი ქმედებები, თუ ისინი ხორციელდება უფლების მფლობელის ნებართვის გარეშე⁸: დაცული ტოპოგრაფიის, ინტეგრალური მიკროსქემების, რომელშიც დაცული ტოპოგრაფიაა ჩართული, ან მხოლოდ ასეთი ინტეგრალური მიკროსქემების მქონე ნაწარმის იმპორტი, გაყიდვა ან სხვაგვარი გავრცელება კომერციული მიზნებით, მხოლოდ მაშინ, როდესაც აღნიშნულ ნაწარმზე გრძელდება კანონსაწინააღმდეგოდ დატანილი ტოპოგრაფიის არსებობა.

⁸ [TRIPS ხელშეკრულების შენიშვნა] ტერმინი “უფლების მფლობელი” ამ ნაკვეთში გაიგება იმავე მნიშვნელობის მქონედ, როგორც აქვს IPIS ხელშეკრულების ტერმინს “მფლობელი უფლებისა”.

მუხლი 37 ქმედებები, რომლებზეც არ მოითხოვება უფლების
მფლობელის ნებართვა

1. მიუხედავად 36-ის მუხლისა, არც ერთმა წევრმა სახელმწიფომ არ უნდა მიიჩნიოს კანონსაწინააღმდეგოდ აღნიშნული მუხლით მითითებული ნებისმიერი ქმედება ინტეგრალურ მიკროსქემასთან დაკავშირებით, რომელშიც ჩართულია კანონსაწინააღმდეგოდ კვლავწარმოებული ტოპოგრაფია, ან ნებისმიერ ნაწარმთან დაკავშირებით, რომელშიც ჩართულია ასეთი ინტეგრალური მიკროსქემა, თუ პირმა, რომელიც ასრულებს ასეთ ქმედებას ან ავალებს ასეთი ქმედების შესრულებას არ იცოდა ან არ ჰქონდა გონივრული საფუძველი სცოდნოდა, როდესაც შეიძინა ინტეგრალური მიკროსქემა ან ნაწარმი, რომელშიც ჩართულია ასეთი ინტეგრალური მიკროსქემა, რომ მასში ჩართულია კანონსაწინააღმდეგოდ კვლავწარმოებული ტოპოგრაფია. მას შემდეგ, რაც ასეთმა პირმა მიიღო საკმარისი ინფორმაციის მქონე შეტყობინება, რომ ტოპოგრაფია იყო კანონსაწინააღმდეგოდ კვლავწარმოებული წევრმა სახელმწიფოებმა უნდა გაითვალისწინონ ასეთი პირის უფლება შეასრულოს ან დაავალოს ნებისმიერი ქმედების შესრულება აღნიშნულ დრომდე მის განკარგულებაში არსებულ საქონელთან დაკავშირებით, ამასთან, იგი ვალდებული უნდა იყოს გადაუხადოს უფლების მფლობელს ისეთი გონივრული გასამჯელოს ეკვივალენტური თანხა, რომელიც იქნებოდა გადასახდელი ასეთ ტოპოგრაფიაზე ნებაყოფლობით გაცემული ლიცენზიის მიხედვით.
2. 31-ე მუხლის ა-ი ქვეპუნქტებით დადგენილი პირობები გამოიყენება *mutatis mutandis* ტოპოლოგიის იძულებითი ლიცენზირების შემთხვევაში, ან სახელმწიფოს მიერ მისი გამოყენების შემთხვევაში უფლების მფლობელის ნებართვის გარეშე.

მუხლი 38 დაცვის ვადა

1. იმ წევრ სახელმწიფოებში, რომლებიც დაცვის პირობად ითხოვენ რეგისტრაციას ტოპოგრაფიის დაცვის ვადა არ უნდა მთავრდებოდეს სანამ არ ამოიწურება ათწლიანი პერიოდი განაცხადის სარეგისტრაციოდ მიწოდების თარიღიდან ათვლით, ან მსოფლიოს ნებისმიერ ადგილას პირველი კომერციული ექსპლუატაციის დაწყებიდან ათვლით.
2. იმ წევრ სახელმწიფოებში, რომლებიც დაცვის პირობად რეგისტრაციას არ ითხოვენ ტოპოგრაფია დაცული უნდა იყოს არა ნაკლებ ათი წლით მსოფლიოში ნებისმიერ ადგილას პირველი კომერციული ექსპლუატაციის დაწყებიდან ათვლით.

3. მიუხედავად 1 და მე-2 პუნქტებისა წევრ სახელმწიფოებს შეუძლიათ გაითვალისწინონ, რომ დაცვას ძალა აღარ ექნება 15 წლის შემდეგ, ტოპოგრაფიის შექმნიდან ათვლით.

კარი 7

დახურული ინფორმაციის დაცვა

მუხლი 39

1. არაკეთილსინდისიერი კონკურენციისაგან ეფექტური დაცვის უზრუნველყოფის პროცესში, პარიზის კონვენციის (1976 წ.) 10-ბის მუხლის თანახმად, წევრი სახელმწიფოები დახურულ ინფორმაციას იცავენ პუნქტის 2 მიხედვით, ხოლო მონაცემებს, რომელიც გადაეცემა მთავრობებს ან სამთავრობო დაწესებულებებს პუნქტის 3 მიხედვით.

2. ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს საშუალება ეძლევათ წინ აღუდგნენ მათ კონტროლის ქვეშ კანონიერად მყოფი ინფორმაციის სხვებისათვის გამჟღავნებას, სხვების მიერ მიღებას ან გამოყენებას მათი თანხმობის გარეშე ისეთი ხერხით, რომელიც ეწინააღმდეგება სამართლიანი კომერციულ პრაქტიკას იმდენად, რამდენადაც ეს ინფორმაცია:

ა) წარმოადგენს საიდუმლო ინფორმაციას იმ გაგებით, რომ ის მთლიანობაში ან მისი კომპონენტების გარკვეული კონფიგურაციით და კომპილაციით არ არის საყოველთაოდ ცნობილი ან ადვილად ხელმისაწვდომი იმ წრეების წარმომადგენლებისთვის, რომლებსაც ჩვეულებისამებრ ასეთ ინფორმაციასთან აქვთ საქმე;

ბ) თავისი საიდუმლო ხასიათის გამო გააჩნია კომერციული ღირებულება;

გ) გარკვეული ვითარებიდან გამომდინარე იმ პირმა რომელიც კანონიერად აკონტროლებდა ამ ინფორმაციას, სათანადო ზომები მიიღო, რათა საიდუმლოდ დაეცვა იგი.

3. წევრი სახელმწიფოები, რომლებიც ახალი ქიმიური ნივთიერებების შემცველი ფარმაცევტული ან აგროქიმიური პროდუქტების რეალიზაციის ნებართვის გაცემის პირობად მოითხოვენ დახურული ექსპერიმენტული ან სხვა მონაცემების წარმოდგენას, რომელთა მოპოვებაც დაკავშირებულია მნიშვნელოვან ძალისხმევასთან, ასეთ მონაცემებს იცავენ არაკეთილსინდისიერი კომერციული მიზნებით გამოყენებისაგან. გარდა ამისა, წევრი სახელმწიფოები ასეთ მონაცემებს იცავენ გამჟღავნებისგან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ეს აუცილებელია მოსახლეობის ინტერესების დასაცავად, ან კიდევ იმ შემთხვევაში, როდესაც არ მიიღება რაიმე ზომები იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ეს მონაცემები დაცულ იქნას არაკეთილსინდისიერი კომერციული მიზნებით გამოყენებისაგან.

კარი 8

ანტიკონკურენციულ პრაქტიკაზე კონტროლის

მუხლი 40

1. წევრი სახელმწიფოები აღიარებენ, რომ ზოგჯერ სალიცენზიო პრაქტიკამ ან ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებთან დაკავშირებულმა გარემოებებმა, რომლებიც ზღუდავს კონკურენციას, შეიძლება უარყოფითი ზეგავლენა იქონიოს ვაჭრობაზე და ხელი შეუშალოს ტექნოლოგიის გადაცემას და გავრცელებას.

2. წინამდებარე შეთანხმების არც ერთი მუხლი წევრ სახელმწიფოებს არ ზღუდავს თავიანთ კანონმდებლობაში გაითვალისწინონ სალიცენზიო პრაქტიკის სახეები ან პირობები, რომლებიც გარკვეულ შემთხვევებში შეიძლება გამოიწვიოს ინტელექტუალური საკუთრების უფლებებით ბოროტად სარგებლობა და უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინოს კონკურენციაზე შესაბამის ბაზარზე. როგორც ზემოთ იყო გათვალისწინებული, წინამდებარე შეთანხმების სხვა დებულებების თანახმად წევრ სახელმწიფოს შეუძლია მიიღოს შესაბამისი ზომები ასეთი პრაქტიკის აღსაკვეთად ან მასზე კონტროლის დასაწესებლად, რაც შეიძლება მოიცავდეს, მაგალითად, განსაკუთრებულ პირობების გათვალისწინებას უკან გადაცემაზე, ან პირობებისა, რომლებიც აღკვეთენ ნამდვილობასა და შესაფუთი მასალის იძულებითი ლიცენზირების გასაჩივრებას, ამ წევრი სახელმწიფოს შესაბამისი კანონებისა და წესების ჭრილში.

3. თითოეული წევრი სახელმწიფო მოთხოვნის საფუძველზე მართავს კონსულტაციებს ნებისმიერ სხვა წევრ სახელმწიფოსთან, რომელსაც გააჩნია საფუძველი მიიჩნიოს, რომ ინტელექტუალური საკუთრების უფლების მფლობელი, რომელიც იმ წევრი სახელმწიფოს მოქალაქეა, ან ცხოვრობს იმ წევრი სახელმწიფოს ტერიტორიაზე, რომელსაც მიმართეს მოთხოვნით კონსულტაციის გამართვის თაობაზე, ახორციელებს საქმიანობას იმ წევრი სახელმწიფოს კანონებისა და წესების დარღვევით, რომელმაც მოითხოვა კონსულტაციების გამართვა მოცემულ ნაკვეთში განხილულ საკითხებთან დაკავშირებით, და რომელსაც სურს, უზრუნველყოს ამ კანონმდებლობის დაცვა ისე, რომ არ დაირღვეს კანონით გათვალისწინებული ნებისმიერი ქმედება ან არ შეილახოს თითოეული წევრის უფლება მიიღოს საბოლოო გადაწყვეტილება. წევრი სახელმწიფო, ვისაც მიმართეს მოთხოვნით, სრული მზადყოფნით და კეთილგანწყობით განიხილავს და ახორციელებს იმ წევრ სახელმწიფოსთან კონსულტაციების გამართვის შესაძლებლობას, რომელმაც იგი მოითხოვა და თანამშრომლობს მასთან განსახილველი საკითხის თაობაზე საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომი, ღია, არაკონფიდენციალური ხასიათის ინფორმაციის და ყველა სხვა სახის ინფორმაციის მიწოდებით, რომელიც მას გააჩნია, ეროვნული კანონმდებლობის დაცვითა და ურთიერთმისაღები შეთანხმების დადების პირობით, რომ ის წევრი სახელმწიფო, რომელმაც მოითხოვა კონსულტაციები, უზრუნველყოფს ამ ინფორმაციის კონფიდენციალობის დაცვას.

4. წევრ სახელმწიფოს, რომლის მოქალაქეების ან მის ტერიტორიაზე მცხოვრები პირების მიმართ სხვა წევრ სახელმწიფოში აღძრულია საქმე ამ უკანასკნელის კანონებისა და წესების დარღვევის ბრალდებით მოცემულ ნაკვეთში განხილულ საკითხებთან დაკავშირებით, მისი მოთხოვნის საფუძველზე ეძლევა შესაძლებლობა

მიიღოს კონსულტაციები ამ სხვა სახელმწიფოს მხრიდან იმავე პირობებით, რაც გათვალისწინებულია პუნქტში 3.

ნაწილი III ინტელექტუალურ საკუთრების უფლებათა განხორციელება

კარი 1 ზოგადი ვალდებულებები

მუხლი 41

1. წევრი ქვეყნები უზრუნველყოფენ, ამ ნაწილით განსაზღვრული უფლებების განხორციელებისათვის საჭირო პროცედურების თავიანთ კანონმდებლობაში გათვალისწინებას, რათა საშუალება მიეცეთ განხორცილონ ეფექტური ღონისძიებები ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დარღვევის ნებისმიერი ქმედების წინააღმდეგ, რაზეც ვრცელდება ეს შეთანხმება, მათ შორის დარღვევის თავიდან ასაცილებელი სასწრაფო ზომები და ასევე, შემდგომი დარღვევის შემაკავებელი სასამართლო დაცვის საშუალებები. ეს პროცედურები გამოიყენება იმგვარად, რომ კანონიერ ვაჭრობას არ შეექმნას დაბრკოლებები და უზრუნველყოფილ იქნეს მათი დაცვა ბოროტად გამოყენებისაგან.

2. ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების განხორციელებასთან დაკავშირებული პროცედურები უნდა იყოს მიუკერძოებელი და სამართლიანი. ისინი არ უნდა იყოს ზედმეტად რთული ან ძვირადღირებული და არ უნდა იწვევდეს ვადების უსაფუძვლო გაზრდას ან გაუმართლებელ შეფერხებებს.

3. საქმის არსებითად განხილვის შედეგად მიღებული გადაწყვეტილებები უპირატესად წარმოდგენილი უნდა იყოს წერილობითი სახით და სათანადოდ დასაბუთებული. ისინი, გაუმართლებელი დაგვიანების გარეშე, ხელმისაწვდომი უნდა იყოს სულ ცოტა სასამართლო განხილვის მხარეებისათვის. საქმის არსებითად განხილვის შედეგად მიღებული გადაწყვეტილებები უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ იმ მტკიცებულებებს, რომლებზეც მხარეებს ჰქონდათ აზრის გამოთქმის შესაძლებლობა.

4. სასამართლო განხილვის მხარეებს უნდა ჰქონდეთ სასამართლო ორგანოს მიერ ადმინისტრაციული გადაწყვეტილებების, აგრეთვე, საქმის მნიშვნელობასთან დაკავშირებული წევრი ქვეყნის კანონმდებლობის იურისდიქციის დებულებებიდან გამომდინარე, სულ ცოტა, საქმის არსებითი განხილვის შედეგად მიღებული პირვანდელი სასამართლო გადაწყვეტილებების სამართლებრივი ასპექტების გადასინჯვის შესაძლებლობა. მიუხედავად ამისა, არ არის გათვალისწინებული სისხლის სამართლის საქმეებში გამამართლებელი გადაწყვეტილებების გადასინჯვის შესაძლებლობის უზრუნველყოფის ვალდებულება.

5. იგულისხმება, რომ ეს ნაწილი არ ითვალისწინებს რაიმე ვალდებულებას ზოგადად კანონების განხორციელების სისტემისაგან განსხვავებულ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების განხორციელების სასამართლო სისტემის შექმნასთან დაკავშირებით. იგი არ ეხება აგრეთვე, წევრი ქვეყნების

კომპეტენციას ზოგადად თავიანთი კანონმდებლობის განხორციელებასთან დაკავშირებით. ამ ნაწილში არაფერი ქმნის რაიმე ვალდებულებას რესურსების განაწილებასთან დაკავშირებით ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების განხორციელებასა და ზოგადად კანონის განხორციელებას შორის.

კარი 2

სამოქალაქო-სამართლებრივი და ადმინისტრაციული პროცედურები და სასამართლო დაცვის საშუალებები

მუხლი 42

თანაბარი და სამართლიანი პროცედურები

წვერი ქვეყნები უფლების მფლობელებს⁹ ანიჭებენ შესაძლებლობას მიმართონ სამოქალაქო სასამართლო პროცედურებს ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული ინტელექტუალური საკუთრების ნებისმიერი უფლების განსახორციელებლად. მოპასუხეებს უფლება აქვთ მიიღონ დროული და საკმარისად დეტალური წერილობითი შეტყობინება, რომელიც შეიცავს სარჩელის საფუძველს. მხარეებს ეძლევათ უფლება წარმოდგენილი იყვნენ დამოუკიდებელი ადვოკატის მიერ, ხოლო პროცესუალური ნორმები არ უნდა ითვალისწინებდეს გადაჭარბებულ მოთხოვნებს სავალდებულო პირადად დასწრებასთან დაკავშირებით. ასეთი პროცედურების მონაწილე ყველა მხარეს შესაბამისი წესით ენიჭება უფლება დაასაბუთოს თავისი სარჩელი და წარმოადგინოს საქმესთან დაკავშირებული ყველა მტკიცებულება. პროცესუალური ნორმები უნდა ითვალისწინებდეს კონფიდენციალური ინფორმაციის იდენტიფიცირებისა და დაცვის საშუალებებს, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება არსებულ კონსტიტუციურ მოთხოვნებს.

მუხლი 43

მტკიცებულებები

1. თუ მხარემ წარადგინა გონივრულად ხელმისაწვდომი მტკიცებულებანი, რომლებიც საკმარისია საკუთარი სარჩელის გასამყარებლად და მიუთითა სარჩელის დასაბუთებასთან დაკავშირებულ მტკიცებულებებზე, რომლებიც ხელთ აქვს მოწინააღმდეგე მხარეს, მაშინ შესაბამის შემთხვევებში, სასამართლო ორგანოებს აქვთ უფლებამოსილება მოსთხოვონ მოწინააღმდეგე მხარეს ამ მტკიცებულებების წარმოდგენა, კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვის უზრუნველყოფის პირობით.
2. იმ შემთხვევაში, როდესაც სასამართლო განხილვის მხარე შეგნებულად და უმიზეზოდ უარს ამბობს საჭირო ინფორმაციის გაცემაზე, ან სხვა სახით არ წარმოადგენს მას დროის გონივრული პერიოდის განმავლობაში, ან მნიშვნელოვნად აფერხებს უფლებების განხორციელებასთან დაკავშირებული ზომების მიღებას, წევრ ქვეყანას შეუძლია სასამართლო ორგანოებს მიანიჭოს უფლებამოსილება მიიღონ წინასწარი და საბოლოო, დადებითი ან უარყოფითი,

⁹ ამ ნაწილის მიზნებისათვის, ტერმინი "უფლების მფლობელი" მოიცავს ფედერაციებსა და ასოციაციებს, რომლებსაც აქვთ ასეთ უფლებებზე პრეტენზიის განცხადების სამართლებრივი სტატუსი.

გადაწყვეტილებები მათთვის წარდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე, საჩივრის ან იმ მხარის განცხადების ჩათვლით, რომელზეც ინფორმაციასთან დაშვებაზე უარმა საზიანოდ იმოქმედა, იმ პირობით, რომ მხარეებს მიეცემა განცხადებასთან ან მტკიცებულებასთან დაკავშირებით აზრის გამოთქმის შესაძლებლობა.

მუხლი 44 **სასამართლო აკრძალვები**

1. სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან მოსთხოვონ მხარეებს თავი შეიკავონ უფლების დარღვევისაგან, კერძოდ, inter alia განბაჟებისთანავე აღკვეთონ მათ იურისდიქციაში არსებულ სავაჭრო ქსელში იმპორტირებული საქონლის შეტანა, რომელიც დაკავშირებულია ინტელექტუალური საკუთრების უფლების დარღვევასთან. წევრი ქვეყნები არ არიან ვალდებული ასეთი უფლებამოსილება მიანიჭონ დაცულ ობიექტებთან დაკავშირებით, რომლებიც შეძენილია ან შეკვეთილია იმ პირის მიერ, რომელმაც არ იცოდა ან არ ჰქონდა მნიშვნელოვანი საფუძველი სცოდნოდა, რომ ასეთ ობიექტებთან დაკავშირებით დადებული გარიგებები იწვევს ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დარღვევას.
2. ამ ნაწილის სხვა დებულებების მიუხედავად და II ნაწილის იმ დებულებების დაცვის პირობით, რომლებიც ეხება უფლების მფლობელის ნებართვის გარეშე უფლების გამოყენებას მთავრობების ან მთავრობის მიერ უფლებამოსილი მესამე პირების მიერ, წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ ასეთი გამოყენების წინააღმდეგ არსებული სასამართლო დაცვის საშუალებები შეზღუდონ ანაზღაურების გადახდით 31-ე მუხლის (h) ქვეპუნქტის შესაბამისად. სხვა შემთხვევებში გამოიყენება სასამართლო დაცვის საშუალებები ამ ნაწილის შესაბამისად, ან იმ შემთხვევებში, როდესაც ეს საშუალებები ეწინააღმდეგება წევრი ქვეყნის კანონმდებლობას, შესაძლებლობა ეძლევათ გამოიყენონ დეკლარაციული გადაწყვეტილებები და შესაბამისი კომპენსაცია.

მუხლი 45 **ზარალის ანაზღაურება**

1. სასამართლო ორგანოებს უფლება აქვთ ინტელექტუალური საკუთრების უფლების დარღვევის გამო მიყენებული ზიანისათვის დამრღვევ პირს, რომელმაც იცოდა ან ჰქონდა საკმარისი საფუძველი სცოდნოდა, რომ ეწევა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებას, დააკისრონ უფლების მფლობელისათვის ზარალის ანაზღაურება თანხის იმ ოდენობით, რაც საკმარისი იქნება ზიანის ანაზღაურებისათვის.
2. სასამართლო ორგანოებს აგრეთვე აქვთ უფლება დამრღვევ პირს დააკისრონ უფლების მფლობელისათვის გაწეული ხარჯების აუნაზღაურება, რომელიც შეიძლება შეიცავდეს ადვოკატის სათანადო ჰონორარს. შესაბამის შემთხვევებში, წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ სასამართლო ორგანოებს მიანიჭონ უფლებამოსილება დამრღვევ პირს დააკისრონ მიღებული მოგების დაბრუნება ან/და წინასწარ დადგენილი ზარალის ანაზღაურება, იმ შემთხვევაშიც კი, როდესაც დამრღვევმა პირმა არ იცოდა ან საკმარისი საფუძველი ჰქონდა არ სცოდნოდა, რომ ახორციელებდა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებას.

მუხლი 46 **სასამართლო დაცვის სხვა საშუალებები**

უფლებების დარღვევისაგან თავის შეკავების ეფექტური საშუალების შესაქმნელად სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან გამოიტანონ გადაწყვეტილება, რომ საქონელი, რომელთან დაკავშირებითაც მათ დაადგინეს უფლებების დარღვევა, ყოველგვარი კომპენსაციის გარეშე ამოღებულ იქნეს სავაჭრო ქსელიდან ისე, რომ არ მოხდეს უფლების მფლობელისათვის რაიმე ზიანის მიყენება ან განადგურდეს თუ ეს არ ეწინააღმდეგება არსებულ საკონსტიტუციო მოთხოვნებს. სასამართლო ორგანოები, უფლებამოსილნი არიან აგრეთვე, მიიღონ გადაწყვეტილება, რომ მასალები და მოწყობილობები, რომლებიც უპირატესად გამოიყენებოდა ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დამრღვევი საქონლის შექმნისას, ყოველგვარი კომპენსაციის გარეშე ამოღებულ იქნეს სავაჭრო ქსელიდან, რათა მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი ახალი დარღვევის შესაძლებლობა. ასეთი მოთხოვნების განხილვისას აუცილებელია მხედველობაში იქნეს მიღებული სამართალდარღვევის სერიოზულობა და დაწესებული დაცვის საშუალებების თანაზომიერება და აგრეთვე, მესამე პირების ინტერესები. უკანონოდ გამოყენებული სასაქონლო ნიშნის მქონე საქონელთან დაკავშირებით, ასეთი სასაქონლო ნიშნის უბრალოდ მოცილება არ არის საკმარისი, იმ შემთხვევების გარდა, როცა აუცილებელია ამ საქონლის სავაჭრო ქსელში გაშვება.

მუხლი 47 **ინფორმაციის მიღების უფლება**

წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ სასამართლო ორგანოებს მიანიჭონ უფლებამოსილება, უფლებების დარღვევის სერიოზულობიდან გამომდინარე, დაავალონ დამრღვევ პირს უფლების მფლობელისათვის ინფორმაციის მიწოდება იმ მესამე პირთა ვინაობის შესახებ, რომლებიც მონაწილეობდნენ უფლებების დამრღვევი საქონლის ან მომსახურების წარმოებასა და გავრცელებაში და აგრეთვე, მათი გავრცელების არხების შესახებ.

მუხლი 48 **მოპასუხისათვის ზარალის ანაზღაურება**

1. სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან დაავალონ მხარეს, რომლის მოთხოვნის თანახმად მიღებულ იქნა ზომები და რომელიც ბოროტად სარგებლობდა ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების განხორციელების პროცედურებით, ზიანისათვის შესაბამისი კომპენსაცია გადაუხადოს მხარეს, რომელსაც არამართლზომიერად დაეკისრა აკრძალვები ან შეზღუდვები, რომელიც მას მიადგა ასეთი ბოროტად გამოყენების შედეგად. სასამართლო ორგანოებს, აგრეთვე, აქვთ უფლებამოსილება დაავალონ განმცხადებელს

მოპასუხისათვის ხარჯების ანაზღაურება, რომელიც შეიძლება შეიცავდეს ადვოკატისათვის შესაბამის ჰონორარსაც.

2. ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დაცვასთან ან განხორციელებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი საკანონმდებლო აქტის ადმინისტრირებისას წევრი ქვეყნები ათავისუფლებენ სახელმწიფო ორგანოებს და ამ ორგანოებში მოსამსახურეებს მათ მიმართ სასამართლო დაცვის შესაბამისი საშუალებების გამოყენებისაგან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამ კანონმდებლობის გამოყენებისას ქმედებები სრულდება, ან განზრახულია შესრულდეს კეთილსინდისიერად.

მუხლი 49

ადმინისტრაციული პროცედურები

იმ ზომით, რომლითაც შეიძლება დაწესდეს სასამართლო დაცვის ნებისმიერი სამოქალაქო-სამართლებრივი საშუალება, როგორც ადმინისტრაციული წესით საქმის არსებითად განხილვის შედეგი, ასეთი პროცედურები თავისი არსით უნდა შეესაბამებოდეს პრინციპებს, რომლებიც ძირითადად ამ ნაწილში მოცემული პრინციპების ტოლფასია.

კარი 3: დროებითი ზომები

მუხლი 50

1. სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან მიიღონ გადაუდებელი და ეფექტური დროებითი ზომები, რომლებიც მიმართულია:

(a) ინტელექტუალური საკუთრების უფლების ნებისმიერი დარღვევის თავიდან ასაცილებლად, კერძოდ, არ დაუშვან მათ იურისდიქციაში მყოფ სავაჭრო ქსელში საქონლის, მათ შორის უშუალოდ განბაჟების შემდეგ იმპორტირებული საქონლის შეტანა;

(b) სავარაუდო დარღვევებთან დაკავშირებული შესაბამისი მტკიცებულებების უზრუნველსაყოფად.

2. სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან შესაბამის შემთხვევაში მიიღონ დროებითი ზომები *inaudita altera parte*, კერძოდ, ისეთ შემთხვევებში, როდესაც არსებობს შესაძლებლობა ნებისმიერმა დაყოვნებამ გამოუსწორებელი ზიანი მიაყენოს უფლების მფლობელს, ან როდესაც არსებობს სამხილების განადგურების აშკარა რისკი.

3. სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან განმცხადებელს მოსთხოვონ ნებისმიერი გონივრულად ხელმისაწვდომი მტკიცებულების წარდგენა, რათა საკმარისი დამაჯერებლობით დარწმუნდნენ, რომ განმცხადებელი არის უფლების მფლობელი და ირღვევა მისი უფლება, ან რომ ასეთი დარღვევა გარდაუვალია და დაავალონ განმცხადებელს უზრუნველყოფის საშუალების ან ტოლფასი გარანტიის წარდგენა, რომელიც საკმარისი იქნება მოპასუხის დასაცავად და უფლებით ბოროტად სარგებლობის თავიდან ასაცილებლად.

4. თუ დროებითი ზომები მიღებულია *inaudita altera parte*, ამის შესახებ დაინტერესებულ მხარეებს ეცნობებათ დაუყოვნებლივ, ყველაზე გვიან ამ ზომების განხორციელების შემდეგ. გადასინჯვა, აზრის გამოთქმის უფლების

ჩათვლით, ხორციელდება მოპასუხის მოთხოვნით, შეტყობინების მიღების შემდეგ დროის გონივრული პერიოდის განმავლობაში გადაწყვეტილების გამოტანის მიზნით შეიცვალოს, გაუქმდეს თუ დადასტურდეს ეს ზომები.

5. ორგანოს, რომელიც ახორციელებს დროებით ზომებს, შეუძლია მოსთხოვოს განმცხადებელს შესაბამისი საქონლის იდენტიფიკაციისათვის აუცილებელი სხვა სახის ინფორმაციის წარდგენა.

6. მე-4 პუნქტისათვის ზიანის მიყენების გარეშე, დროებითი ზომები, რომლებიც განხორციელდა 1-ლი და მე-2 პუნქტების საფუძველზე, მოპასუხის მოთხოვნის შესაბამისად უქმდება ან სხვაგვარად ხდება მათი მოქმედების შეჩერება, თუ სასამართლოს მიერ საქმის არსებითი განხილვა არ იყო ინიცირებული დროის იმ გონივრული პერიოდის განმავლობაში, რომელიც განსაზღვრა გადაწყვეტილების გამომტანმა სასამართლო ორგანომ. იმ შემთხვევებში, როდესაც ეს დაშვებულია წევრი ქვეყნის კანონმდებლობით, ან ასეთი დადგენილების არარსებობის შემთხვევაში, ეს პერიოდი არ უნდა აღემატებოდეს 20 სამუშაო დღეს ან 31 კალენდარულ დღეს იმის მიხედვით, თუ რომელი პერიოდია უფრო ხანგრძლივი.

7. განმცხადებლის ნებისმიერი მოქმედების ან დაუდევრობის გამო დროებითი ზომების გაუქმების ან ვადის გასვლის შემთხვევაში, ან თუ შემდგომ დადგინდა, რომ არ ყოფილა ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების დარღვევა ან დარღვევის საფრთხე, სასამართლო ორგანოები უფლებამოსილნი არიან მოპასუხის მოთხოვნით მიიღონ გადაწყვეტილება, რომელიც განმცხადებელს დააკისრებს ამ ზომებით გამოწვეული ნებისმიერი ზიანის შესაბამისი კომპენსაციის გადახდას მოპასუხისათვის.

8. იმ მოცულობით, რომლითაც ნებისმიერი დროებითი ზომა შეიძლება დაწესდეს ადმინისტრაციული პროცედურების განხორციელების შედეგად, ასეთი პროცედურები თავისი არსით უნდა შეესაბამებოდეს პრინციპებს, რომლებიც ამ ნაწილში მოცემული პრინციპების ტოლფასია.

პარი 4: სასაზღვრო ღონისძიებებთან დაკავშირებული სპეციალური მოთხოვნები¹⁰

მუხლი 51

საბაჟო ორგანოების მიერ საქონლის მიმოქცევაში გაშვების შეჩერება

ქვემოთ მოყვანილი დებულებების შესაბამისად, წევრი ქვეყნები ადგენენ პროცედურებს,¹¹ რომლებიც საშუალებას აძლევს უფლების მფლობელს, რომელსაც საკმარისი საფუძველი აქვს ივარაუდოს, რომ შესაძლებელია შემოტანილ იქნეს კონტრაფაქციული სასაქონლო ნიშნის მქონე საქონელი, ან ის საქონელი, რომელიც საავტორო უფლებებს არღვევს,¹² კომპეტენტურ

¹⁰ თუ წევრმა ქვეყანამ მნიშვნელოვანწილად მოხსნა ყველანაირი კონტროლი საქონლის გადაადგილებაზე მეორე წევრი ქვეყნის საზღვარზე, რომელთანაც იგი ქმნის საბაჟო კავშირის ნაწილს, მაშინ აღნიშნულ საზღვარზე არ მოითხოვება ამ ნაწილის დებულებების გამოყენება.

¹¹ იგულისხმება, რომ სავალდებულო არ არის ასეთი პროცედურების გამოყენება საქონლის იმპორტთან ან სატრანზიტო საქონელთან დაკავშირებით, რომელიც სამეურნეო ბრუნვაში შეაქვს უფლების მფლობელს ან მისი თანხმობით შეაქვს სხვა ქვეყნის ბაზარზე.

¹² ამ შეთანხმების მიზნებისათვის:

ადმინისტრაციულ ან სასამართლო ორგანოებში შეიტანოს წერილობითი განცხადება საბაჟო ორგანოების მიერ ასეთი საქონლის თავისუფალ მიმოქცევაში გაშვების შეჩერების თაობაზე. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ დაუშვან ასეთი განცხადების გაკეთება იმ საქონელთან დაკავშირებით, რომელიც შეიცავს ინტელექტუალური საკუთრების უფლებების სხვა დარღვევებსაც, ამ კარის მოთხოვნების დაცვის პირობით. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ აგრეთვე, გაითვალისწინონ შესაბამისი პროცედურები საბაჟო ორგანოების მიერ თავისი ტერიტორიიდან საექსპორტოდ განკუთვნილი უფლებების დარღვევით წრმოებული საქონლის გასაშვებად.

მუხლი 52 განცხადება

უფლების ნებისმიერმა მფლობელმა, რომელიც ახორციელებს პროცედურების ინიცირებას 51-ე მუხლის საფუძველზე, უნდა წარმოადგინოს შესაბამისი მტკიცებულებები, რომლებიც დაარწმუნებს კომპეტენტურ ორგანოებს, რომ იმპორტიორი ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად ხდება *prima facie* ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლების მფლობელის უფლებათა დარღვევას და, ასევე, წარმოადგინოს საქონლის საკმაოდ დეტალური აღწერა საბაჟო ორგანოების მიერ მისი ადვილად ამოცნობის მიზნით. დროის გონივრული პერიოდის განმავლობაში კომპეტენტური ორგანოები აცნობებენ განმცხადებელს მიიღეს თუ არა სამოქმედოდ განცხადება, ხოლო იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპეტენტური ორგანოები გამოიტანენ ასეთ გადაწყვეტილებას, – იმ ვადის შესახებ, რომლის განმავლობაშიც საბაჟო ორგანოები განახორციელებენ შესაბამის ქმედებებს.

უხლი 53 უზრუნველყოფის საშუალება ან ტოლფასი გარანტია

1. კომპეტენტური ორგანოები უფლებამოსილნი არიან განმცხადებელს მოსთხოვონ უზრუნველყოფის საშუალების ან ტოლფასი გარანტიის წარდგენა, რომელიც საკმარისი იქნება მოპასუხისა და კომპეტენტური ორგანოების დასაცავად და უფლების ბოროტად გამოყენების თავიდან ასაცილებლად. უზრუნველყოფის ასეთმა საშუალებამ ან ტოლფასმა გარანტიამ უსაფუძვლოდ ხელი არ უნდა შეუშალოს ამ პროცედურების გამოყენებას.

-
- (a) "კონტრაფაქციული სასაქონლო ნიშნის მქონე საქონელი" აღნიშნავს ნებისმიერ საქონელს შეფუთვის ჩათვლით, რომელიც უნებართვოდ არის ნიშანდებული ამგვარი საქონლისათვის კანონიერად რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშნის იდენტური სასაქონლო ნიშნით ან ნიშით, რომელიც არსებითად არ განსხვავდება ასეთი სასაქონლო ნიშნისაგან და აქედან გამომდინარე, არღვევს სასაქონლო ნიშნის მფლობელის უფლებებს იმპორტიორი ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად;
- (b) "საქონელი, რომელიც არღვევს საავტორო უფლებებს" აღნიშნავს ნებისმიერი საქონლის ასლს, რომელიც შექმნილია უფლების მფლობელის ან საქონლის წარმოების ქვეყანაში სათანადო წესით უფლებამოსილი პირის თანხმობის გარეშე და პირდაპირ ან არაპირდაპირ დამზადებულია რაიმე ნაკეთობისაგან, თუ აღნიშნული ასლის შექმნამ გამოიწვია საავტორო ან მომიჯნავე უფლების დარღვევა იმპორტიორი ქვეყნის კანონმდებლობის შესაბამისად.

2. თუ ამ კარის საფუძველზე შეტანილი განცხადების თანახმად, სამრეწველო ნიმუშის, პატენტის, ინტელექტუალური მიკროსქემის ტოპოლოგიების და დახურული ინფორმაციის შემცველი საქონლის თავისუფალ ბრუნვაში გაშვება შეჩერებულია საბაჟო ორგანოების მიერ იმ გადაწყვეტილების საფუძველზე, რომელიც არ ეკუთვნის სასამართლოს ან სხვა დამოუკიდებელ ორგანოს, და თუ 55-ე მუხლით გათვალისწინებული ვადა გავიდა სათანადო უფლებამოსილების მქონე ორგანოს მიერ პირობით გათავისუფლების მინიჭების გარეშე და იმ პირობით, რომ შესრულებულია იმპორტისათვის გათვალისწინებული ყველა სხვა პირობა, ასეთი საქონლის მფლობელს, იმპორტიორს ან მიმღებს უფლება უნდა ჰქონდეს გაუშვას ის მიმოქცევაში სათანადო უზრუნველყოფის საშუალების წარდგენის შემთხვევაში, რომლის ოდენობა საკმარისი იქნება ნებისმიერი დარღვევისაგან უფლების მფლობელის დასაცავად. ამგვარი უზრუნველყოფის საშუალების გადახდამ ზიანი არ უნდა მიაყენოს სასამართლო დაცვის სხვა საშუალებებს, რომლებსაც შეიძლება მიმართოს უფლების მფლობელმა, ამასთან, იგულისხმება, რომ უზრუნველყოფის საშუალება დაბრუნებული უნდა იყოს, თუ უფლების მფლობელი დროის გონივრული პერიოდის განმავლობაში ვერ შეძლებს სარჩელის შეტანის უფლების გამოყენებას.

მუხლი 54

შეტყობინება შეჩერების შესახებ

51-ე მუხლის თანახმად, იმპორტიორს და განმცხადებელს დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოთ საქონლის გაშვების შეჩერების შესახებ.

მუხლი 55

შეჩერების ხანგრძლივობა

თუ არაუმეტეს 10 სამუშაო დღის განმავლობაში მას შემდეგ, რაც განმცხადებელს ოფიციალურად შეატყობინეს საქონლის თავისუფალ ბრუნვაში გაშვების შეჩერების შესახებ, საბაჟო ორგანოებს არ აცნობეს, იმის შესახებ, რომ სასამართლო განხილვა საქმის არსებითად გადაწყვეტის მიზნით წამოწყებულია მხარის მიერ, რომელიც არ არის მოპასუხე, ან იმის შესახებ, რომ სათანადოდ უფლებამოსილმა ორგანოებმა მიიღეს დროებითი ზომები, რომლებიც ახანგრძლივებს საქონლის შეჩერებას, საქონელი ექვემდებარება გაშვებას, თუ შესრულებულია იმპორტთან და ექსპორტთან დაკავშირებული ყველა სხვა პირობა; შესაბამის შემთხვევებში, ეს ზღვრული ვადა შეიძლება გაგრძელდეს დამატებით 10 სამუშაო დღით. თუ საქმის არსებითად განხილვის მიზნით წამოწყებულია სასამართლო განხილვა, მაშინ გადასინჯვა მოსაზრებების გამოთქმის უფლებით, გონივრული პერიოდის განმავლობაში გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, იმის შესახებ საჭიროა თუ არა ამ ზომების შეცვლა, გაუქმება ან დადასტურება, ხორციელდება მოპასუხის მოთხოვნით. მიუხედავად ზემოთ აღნიშნულისა, იმ შემთხვევებში თუ საქონლის გაშვების შეჩერება ხორციელდება ან გრძელდება სასამართლოს მიერ მიღებული დროებითი ზომების შესაბამისად, გამოიყენება 50-ე მუხლის მე-6 პუნქტის დებულებები.

მუხლი 56

იმპორტიორისა და საქონლის მფლობელისათვის ზიანის ანაზღაურება

შესაბამისი ორგანოები უფლებამოსილნი არიან განმცხადებელს მოსთხოვონ იმპორტიორისათვის, ტვირთის მიმღებისა და საქონლის მესაკუთრისათვის შესაბამისი კომპენსაციის გადახდა იმ ნებისმიერი ზიანისათვის, რომელიც მათ მიადგათ საქონლის უკანონო შეჩერების ან 55-ე მუხლის შესაბამისად გაშვებული საქონლის შეჩერების შედეგად.

მუხლი 57

უფლება ინსპექტირებასა და ინფორმაციაზე

უფლების მფლობელის სარჩელის დასაბუთების მიზნით, კონფიდენციალური ინფორმაციის დაცვისათვის ზიანის მიყენების გარეშე, წევრი ქვეყნები კომპეტენტურ ორგანოებს ანიჭებენ უფლებამოსილებას უფლების მფლობელს მისი სარჩელის დასაბუთების მიზნით მისცენ საბაჟო ორგანოების მიერ შეჩერებული ნებისმიერი საქონლის შემოწმების საკმარისი შესაძლებლობა. კომპეტენტური ორგანოები უფლებამოსილნი არიან აგრეთვე, იმპორტიორს მიანიჭონ ნებისმიერი ამგვარი საქონლის შემოწმების თანაბარი შესაძლებლობა. თუ საქმის არსებითად განხილვის შედეგად მიღებულია დადებითი გადაწყვეტილება, წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ კომპეტენტურ ორგანოებს მიანიჭონ უფლებამოსილება აცნობონ უფლების მფლობელს ტვირთის გამგზავნის, იმპორტიორისა და ტვირთის მიმღების სახელები და მისამართები, აგრეთვე მოცემული საქონლის რაოდენობა.

მუხლი 58

Ex officio მოქმედება

თუ წევრი ქვეყნები კომპეტენტური ორგანოებისაგან მოითხოვენ საკუთარი ინიციატივით მოქმედებას და იმ საქონლის გაშვების შეჩერებას, რომელთა მიმართაც მათ აქვთ ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების დარღვევის *prima facie* მტკიცებულებები, მაშინ:

(a) კომპეტენტურ ორგანოებს შეუძლიათ ნებისმიერ დროს მიმართონ უფლების მფლობელს ნებისმიერი ინფორმაციის მისაღებად, რომელიც მათ დაეხმარება ამ უფლებამოსილების განხორციელებაში;

(b) იმპორტიორს და უფლების მფლობელს დაუყოვნებლივ ეცნობებათ საქონლის გაშვების შეჩერების შესახებ. თუ იმპორტიორმა კომპეტენტურ ორგანოებში შეიტანა საჩივარი საქონლის გაშვების შეჩერების წინააღმდეგ, შეჩერება ხორციელდება 55-ე მუხლით დადგენილი *mutatis mutandis* პირობების შესაბამისად;

(c) წევრი ქვეყნები ათავისუფლებენ სახელმწიფო ორგანოებსა და ამ ორგანოებში მომსახურებებს სასამართლო დაცვის სათანადო საშუალებებით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობისაგან, მხოლოდ მოქმედებების კეთილსინდისიერი განხორციელების ან ასეთი განხორციელების განზრახვის შემთხვევაში.

მუხლი 59
სასამართლო დაცვის საშუალებები

კომპეტენტური ორგანოები, 46-ე მუხლში მოცემული პრინციპების შესაბამისად, უფლებამოსილნი არიან მიიღონ გადაწყვეტილება ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების დამრღვევი საქონლის განადგურების ან ამოღების შესახებ სარჩელზე უფლების მფლობელისათვის ხელმისაწვდომ სხვა უფლებებისათვის ზიანის მიყენების გარეშე და მოპასუხისათვის სასამართლო ორგანოში გადასინჯვის უფლების უზრუნველყოფის პირობით. სახელმწიფო ორგანოებმა, განსაკუთრებული შემთხვევების გარდა, არ უნდა დაუშვან კონტრაფაქციული სასაქონლო ნიშნით ნიშანდებული საქონლის უცვლელ მდგომარეობაში რეექსპორტი ან მათ მიმართ სხვა საბაჟო პროცედურების გამოყენება.

მუხლი 60
De minimis იმპორტი

წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ არ გამოიყენონ ზემოთ მოყვანილი დებულებები არაკომერციული ხასიათის მქონე მცირე რაოდენობის საქონლისათვის, რომელიც მოთავსებულია მგზავრის პირად ბარგში ან იგზავნება მცირე პარტიებით.

კარი 5. სისხლის სამართლის პროცედურები

მუხლი 61

წევრი ქვეყნები ითვალისწინებენ სისხლის სამართლის პროცედურებსა და სასჯელს, რომლებიც, სულ მცირე, გამოყენებული უნდა იყოს სასაქონლო ნიშნების განზრახ უკანონოდ გამოყენებისათვის ან საავტორო უფლების დარღვევისათვის კომერციული მასშტაბებით. სასამართლო დაცვის საშუალებები უნდა მოიცავდეს დაპატიმრებას ან/და ფულად ჯარიმას, რომელიც საკმარისი იქნება როგორც საშუალება დანაშაულისაგან თავის შეკავებისათვის და თანაზომიერი იქნება იმ სასჯელისა, რომელიც გამოიყენება შესაბამისი სიმძიმის დანაშაულებისათვის. შესაბამის შემთხვევებში სამართლებრივი დაცვის არსებული საშუალებები მოიცავს აგრეთვე, ყადაღის დადებას, კონფისკაციასა და კონტრაფაქციული საქონლისა და იმ ნებისმიერი მასალისა და მოწყობილობების განადგურებას, რომლებიც უპირატესად გამოიყენებოდა სამართალდარღვევისას. წევრ ქვეყნებს შეუძლიათ გაითვალისწინონ სისხლის სამართლის პროცედურები და სასჯელი ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების დარღვევის სხვა შემთხვევებისათვის, კერძოდ, თუ ისინი ჩადენილია განზრახ და კომერციული მიზნით.

ნაწილი V
დავების თავიდან აცილება და რეგულირება

მუხლი 63 გამჭვირვალობა

1. კანონები და სხვა სამართლებრივი აქტები, საბოლოო სასამართლო და ზოგადი ხასიათის ადმინისტრაციული გადაწყვეტილებები, რომლებიც ამოქმედდა წევრმა ქვეყანამ და უკავშირდება ამ შეთანხმების საგანს (ინტელექტუალურ საკუთრებაზე უფლებების არსებობა, მათი ფარგლები, მოპოვება, განხორციელება და ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება), ექვემდებარება გამოქვეყნებას, ან ისეთ შემთხვევებში, როდესაც ასეთი გამოქვეყნება არ არის შესაძლებელი, ისინი საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს სახელმწიფო ენაზე იმგვარად, რომ მთავრობებს და უფლების მფლობელებს ჰქონდეთ მათი გაცნობის შესაძლებლობა. გამოქვეყნებას ექვემდებარება აგრეთვე, ამ შეთანხმების საგანთან დაკავშირებული შეთანხმებები, რომლებიც მოქმედებს ერთი წევრი ქვეყნის მთავრობას ან სამთავრობო ორგანოსა და მეორე წევრი ქვეყნის მთავრობას ან სამთავრობო ორგანოს შორის.

2. წევრი ქვეყნები TRIPS-ის საბჭოს ატყობინებენ 1-ლ პუნქტში აღნიშნული კანონებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების შესახებ, რათა ხელი შეუწყონ საბჭოს ამ შეთანხმების მოქმედებასთან დაკავშირებული საკითხების განხილვაში. საბჭო მიმართავს ყველა ზომას, რათა მინიმუმამდე დაიყვანოს ტვირთი, რომელიც ეკისრება წევრ ქვეყნებს ამ ვალდებულების შესრულებისას და შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება ამ კანონებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების უშუალოდ საბჭოსათვის შეტყობინების ვალდებულებისაგან გათავისუფლების შესახებ, თუ ისმო-სთან ამგვარი კანონებისა და სხვა სამართლებრივი აქტების საერთო რეესტრის დაარსებასთან დაკავშირებული კონსულტაციები წარმატებული იქნება. ამასთან დაკავშირებით, საბჭო განიხილავს აგრეთვე, ნებისმიერ მოქმედებას, რომელიც შესაძლოა საჭირო გახდეს ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული შეტყობინების ვალდებულების თანახმად და რომელიც გამომდინარეობს პარიზის კონვენციის (1967წ.) მე-6ter მუხლის დებულებებიდან.

3. თითოეული წევრი ქვეყანა სხვა წევრი ქვეყნის წერილობითი მოთხოვნის პასუხად მზად უნდა იყოს 1-ლ პუნქტში აღნიშნული სახის ინფორმაციის მისაწოდებლად. წევრ ქვეყანას, რომელსაც საფუძველი აქვს ივარაუდოს, რომ სპეციფიკური სასამართლო ან ადმინისტრაციული გადაწყვეტილება, ან ორმხრივი შეთანხმება ინტელექტუალური საკუთრების სფეროში გავლენას ახდენს ამ შეთანხმებით გათვალისწინებულ უფლებებზე, შეუძლია აგრეთვე წერილობით მოითხოვოს ასეთი სპეციფიკური სასამართლო და ადმინისტრაციული გადაწყვეტილებების, ან ორმხრივი შეთანხმებების მიწოდება, ან მათ შესახებ საკმარისად დეტალური ინფორმაციის მიღება.

4. 1-ლ, მე-2 და მე-3 პუნქტებში არაფერი არ მოითხოვს წევრი ქვეყნებისაგან კონფიდენციალური ინფორმაციის გამჟღავნებას, რაც ხელს შეუშლიდა კანონის განხორციელებას ან სხვაგვარად ეწინააღმდეგება საჯარო ინტერესებს, ან შელახავდა ცალკეული სახელმწიფო ან კერძო საწარმოების კანონიერ კომერციულ ინტერესებს.

მუხლი 64 დავათა დარეგულირება

1. 1994 წლის GATT-ის XXII-ე და XXIII-ე მუხლების დებულებები, როგორც ისინი შემუშავებულია და გამოიყენება დავათა რეგულირების შესახებ შეთანხმების შესაბამისად, გამოიყენება ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული კონსულტაციებისათვის და დავათა მოგვარებისათვის, თუ მასში სპეციალურად სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.
2. 1994 წლის GATT-ის XXIII-ე მუხლის 1(b) და 1(c) ქვეპუნქტები არ გამოიყენება ამ შეთანხმების შესაბამისად დავათა დასარეგულირებლად ვმო-ს შესახებ შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღიდან ხუთი წლის განმავლობაში.
3. მე-2 პუნქტში აღნიშნული პერიოდის განმავლობაში TRIPS-ის საბჭო ამ შეთანხმების შესაბამისად შეისწავლის გამოყენების სფეროს და 1994 წლის GATT-ის XXIII-ე მუხლის 1(b) და 1(c) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული ტიპის პრეტენზიების წაყენების შემთხვევებს და დამტკიცების მიზნით თავის რეკომენდაციებს დასამტკიცებლად წარუდგენს მინისტრთა კონფერენციას. მინისტრთა კონფერენციის ნებისმიერი გადაწყვეტილება ასეთი რეკომენდაციების დამტკიცების ან მე-2 პუნქტში განსაზღვრული პერიოდის გაგრძელების შესახებ მიიღება მხოლოდ კონსენსუსის საფუძველზე, ხოლო დამტკიცებული რეკომენდაციები ყველა წევრი ქვეყნისათვის ძალაში შედის მიღების შემდგომი ფორმალური პროცედურების გარეშე.

ნაწილი VI

გარდამავალი შეთანხმებები

მუხლი 65

გარდამავალი შეთანხმებები

1. პუნქტების 2, 3 და 4 დებულებათა თანახმად არცერთი წევრი სახელმწიფო არა არის ვალდებული გამოიყენოს წინამდებარე შეთანხმების დებულებები “მსო”-ს შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღიდან ერთწლიანი საერთო ვადის გასვლამდე.
2. განვითარებად წევრ სახელმწიფოებს უფლება აქვთ ოთხი წლით გადაავადონ წინამდებარე შეთანხმების დებულებათა პუნქტით 1 გათვალისწინებული გამოყენება, გარდა მუხლებისა 3, 4 და 5.
3. ნებისმიერ სხვა წევრი სახელმწიფოს, რომელიც ცენტრალიზებული გეგმიური ეკონომიკიდან საბაზრო, თავისუფალ სამეწარმეო ეკონომიკაზე გადასვლის სტადიაზეა და რომელიც საკუთარი ინტელექტუალური საკუთრების სისტემის სტრუქტურულ რეფორმას ახორციელებს და აწყდება ინტელექტუალური საკუთრების კანონებისა და წესების მომზადებასა და რეალიზებასთან დაკავშირებულ სპეციფიურ პრობლემებს, აგრეთვე შეუძლია ისარგებლოს პუნქტით 2 გათვალისწინებული გადავადების შესაძლებლობით.
4. იმდენად, რამდენადაც წინამდებარე შეთანხმება განვითარებად წევრ სახელმწიფოს ავალდებულებს გაავრცელოს პროდუქციის საპატენტო დაცვა ტექნიკის ისეთ დარგებში, რომლებიც ასეთ დაცვას არ ექვემდებარება აღნიშნული წევრი

სახელმწიფოს ტერიტორიაზე წინამდებარე შეთანხმების გამოყენების საერთო თარიღისათვის, მას პუნქტის 2 თანახმად შეუძლია გადაავადოს II ნაწილის მე-5 ნაკვეთში განხილულ პროდუქციის დაპატენტების შესახებ დებულებების გამოყენება ასეთი დარგების მიმართ კიდევ 5 წლით.

5. წევრი სახელმწიფო, რომელიც პუნქტების 1, 2, 3 და 4 შესაბამისად გარდამავალი პერიოდით სარგებლობს უზრუნველყოფს, რომ ამ პერიოდში მის კანონებში, დებულებებსა და პრაქტიკაში შეტანილი ნებისმიერი ცვლილება არ შეამცირებს მათი შესაბამისობის დონეს წინამდებარე შეთანხმებასთან.

მუხლი 66

ყველაზე ნაკლებად განვითარებული წევრი სახელმწიფოები

1. ყველაზე ნაკლებად განვითარებული წევრი სახელმწიფოების სპეციფიური საჭიროებებისა და მოთხოვნების, მათი ეკონომიკური, ფინანსური და ადმინისტრაციული შეზღუდვების და მათთვის სიცოცხლისუნარიანი ტექნოლოგიური ბაზის შესაქმნელად საჭირო მოქნილობის მოთხოვნის გათვალისწინებით, ასეთი სახელმწიფოების მიმართ წინამდებარე შეთანხმების დებულებები, გარდა მუხლებისა 3, 4 და 5 არ გამოიყენება, მუხლის 65 პუნქტით 1 განსაზღვრული გამოყენების თარიღიდან 10 წლის განმავლობაში. “TRIPS”-ის საბჭო ყველაზე ნაკლებად განვითარებული წევრი სახელმწიფოს ჯეროვნად დასაბუთებული მოთხოვნის საფუძველზე აგრძელებს აღნიშნულ პერიოდს.

2. განვითარებული წევრი სახელმწიფოები ახორციელებენ მათ ტერიტორიებზე განლაგებული საწარმოებისა და დაწესებულებების სტიმულირებას, რათა ხელი შეუწყონ ტექნოლოგიის გადაცემას ყველაზე ნაკლებად განვითარებული წევრი სახელმწიფოებისათვის მათთვის მტკიცე და სიცოცხლისუნარიანი ტექნოლოგიური ბაზის შექმნის შესაძლებლობის უზრუნველყოფის მიზნით.

მუხლი 67

ტექნიკური თანამშრომლობა

წინამდებარე შეთანხმების განხორციელების გაადვილების მიზნით განვითარებული წევრი სახელმწიფოები განვითარებად და ყველაზე ნაკლებად განვითარებულ წევრ ქვეყნებს გაუწევს ტექნიკურ და ფინანსურ დახმარებას მათი მოთხოვნისა და ორმხრივად შეთანხმებული პირობების საფუძველზე. ასეთი თანამშრომლობა მოიცავს დახმარებას ინტელექტუალური საკუთრების უფლებათა დაცვის და აღსრულების შესახებ კანონებისა და დებულებების მომზადებაში, აგრეთვე ასეთი უფლებებით ბოროტად სარგებლობის თავიდან აცილებაში, აგრეთვე მოიცავს დახმარებას იმ ეროვნული უწყებებისა და დაწესებულებების შექმნასა და განმტკიცებაში, რომლებიც ამ საკითხებით იქნებიან დაკავებულნი, მათ შორის კადრების მომზადებაში.

ნაწილი VII

ინსტიტუციონალური ღონისძიებები; დასკვნითი დებულებები

მუხლი 68

ინტელექტუალური საკუთრების უფლებათა ვაჭრობასთან დაკავშირებული ასპექტების საბჭო

“TRIPS”-ის საბჭო აკონტროლებს წინამდებარე შეთანხმების შესრულებას, კერძოდ, წევრი სახელმწიფოების მიერ შეთანხმების თანახმად ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას და წევრ სახელმწიფოებს აძლევს შესაძლებლობას გამართონ კონსულტაციები ინტელექტუალური საკუთრების ვაჭრობასთან დაკავშირებულ ასპექტების თაობაზე. იგი ახორციელებს აგრეთვე წევრი სახელმწიფოს მიერ მასზე დაკისრებულ ნებისმიერ მოვალეობას, და კერძოდ, სთავაზობს ნებისმიერი სახის დახმარებას, რომელსაც მისგან მოითხოვენ დავათა დარეგულირების პროცედურებთან დაკავშირებით. თავისი ფუნქციების შესრულებისას “თღIPშ”-ის საბჭოს შეუძლია რჩევისათვის მიმართოს და მოიძიოს ინფორმაცია ნებისმიერ წყაროდან, რომელსაც იგი ამ თვალსაზრისით შესაფერისად მიიჩნევს. “ისმო”-თან გამართული კონსულტაციების შესაბამისად საბჭო თავისი პირველი სხდომიდან ერთი წლის განმავლობაში მიიღებს შესაბამის ზომებს აღნიშნული ორგანიზაციის ორგანოებთან თანამშრომლობის დასამკვიდრებლად.

მუხლი 69

საერთაშორისო თანამშრომლობა

წევრი სახელმწიფოები თანხმდებიან ურთიერთთანამშრომლობაზე იმ თვალსაზრისით, რომ აღმოფხვრილ იქნას საერთაშორისო ვაჭრობა ინტელექტუალური საკუთრების უფლებათა დამრღვევი საქონლით. ამ მიზნით ისინი თავიანთ ადმინისტრაციულ ორგანოებთან ქმნიან საკონტაქტო პუნქტებს, იტყობინებიან ამის შესახებ და მზად არიან სამართალდამრღვევი საქონლით ვაჭრობის შესახებ ინფორმაციის ურთიერთგაცვლელად. კერძოდ, ისინი ხელს უწყობენ საბაჟო ორგანოებს შორის ინფორმაციის ურთიერთგაცვლას და თანამშრომლობას გაყალბებული სასაქონლო ნიშნიანი საქონლითა და საავტორო უფლებების დარღვევით დამზადებული საქონლით ვაჭრობასთან დაკავშირებით.

მუხლი 70

არსებული ობიექტის დაცვა

1. წინამდებარე შეთანხმება არ წარმოშობს მოვალეობებს იმ ქმედებებთან დაკავშირებით, რომლებიც მოცემული წევრი სახელმწიფოს მიერ განხორციელებულ იქნა მოცემული შეთანხმების გამოყენების თარიღამდე.

2. თუ წინამდებარე შეთანხმებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, წინამდებარე შეთანხმება წარმოშობს მოვალეობებს ინტელექტუალური საკუთრების ყველა იმ საგანთან დაკავშირებით, რომლებიც არსებობდა ცალკეული წევრი სახელმწიფოს მიმართ წინამდებარე შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღისათვის და რომლებიც დაცულია ამ სახელმწიფოში აღნიშნული თარიღისათვის, აგრეთვე რომლებიც შეესაბამება ან შემდგომში მოვა შესაბამისობაში წინამდებარე შეთანხმებით გათვალისწინებული დაცვის კრიტერიუმებთან. რაც შეეხება

მოცემული პუნქტის და პუნქტების 3 და 4 დებულებებს, საავტორო უფლებებთან დაკავშირებული მოვალეობები არსებული ნაწარმოებების მიმართ განისაზღვრება მხოლოდ და მხოლოდ ბერნის კონვენციის (1971 წ.) მუხლზე 18 დაყრდნობით, ხოლო მოვალეობები, რომლებიც ფონოგრამების მწარმოებელთა და არსებულ ფონოგრამებში შემსრულებელთა უფლებებს ეხება, განისაზღვრება მხოლოდ და მხოლოდ ბერნის კონვენციის (1971 წ.) მუხლის 18 მიხედვით იმდენად, რამდენადაც ის გამოყენებადია წინამდებარე შეთანხმების მუხლის 14 პუნქტის 6 მიხედვით.

3. არანაირი მოვალეობა არ წარმოიშვება ინტელექტუალური საკუთრების იმ ობიექტებზე უფლებათა დაცვის აღსადგენად, რომლებიც მოცემული წევრი სახელმწიფოს მიერ წინამდებარე შეთანხმების გამოყენების დაწყების თარიღისათვის სახელმწიფო საკუთრებაში აღმოჩნდა.

4. ნებისმიერ იმ ქმედებასთან დაკავშირებით, რომლებიც შეეხება კონკრეტულ საგნებს, რომლებშიც შედის ისეთი ობიექტები, რომლებიც წინამდებარე შეთანხმების შესაბამისი კანონმდებლობით თანახმად სამართალდამრღვევი ობიექტები გახდნენ, და რომელთა გამოშვება დაიწყო ან რომელთა დაკავშირებითაც განხორციელდა მნიშვნელოვანი ინვესტიციები შესაბამისი წევრი სახელმწიფოს მიერ "მსო"-ს შეთანხმებისთვის მიღების თარიღამდე, ნებისმიერ წევრ სახელმწიფოს შეუძლია გაითვალისწინოს უფლების მფლობელის ხელთ არსებული სამართლებრივი დაცვის შეზღუდვა ასეთი ქმედებების გაგრძელების შემთხვევაში ასეთი წევრი სახელმწიფოსათვის მოცემული შეთანხმების გამოყენების დაწყების თარიღის შემდეგ. მიუხედავად ამისა, ასეთ შემთხვევებში წევრი სახელმწიფო ითვალისწინებს, სულ მცირე, სათანადო ანაზღაურების გადახდას.

5. წევრი სახელმწიფო მოვალე არ არის გამოიყენოს მუხლის 11 და მუხლის 14 პუნქტის 4 დებულებები იმ დედანთა და ასლთა მიმართ, რომლებიც ამ წევრი სახელმწიფოსათვის მოცემული შეთანხმების გამოყენების დაწყებამდე იქნა შეძენილი.

6. წევრი სახელმწიფოები არ არიან მოვალენი გამოიყენონ მუხლის 31 დებულებები, ან მუხლის 27 პუნქტის 1 მოთხოვნები იმის შესახებ, რომ პატენტზე უფლებები მინიჭებულ უნდა იქნას ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე ტექნიკის დარგის მიუხედავად და გამოყენება უნდა მოხდეს უფლების მფლობელის ნებართვის გარეშე, როდესაც ასეთ გამოყენებაზე ნებართვა მთავრობის მიერ იქნა გაცემული იმ თარიღამდე, სანამ წინამდებარე შეთანხმება ცნობილი გახდებოდა.

7. თუ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებათა დაცვა რეგისტრაციის პირობით ხორციელდება, მაშინ ასეთი დაცვის მისაღებად წარდგენილ განაცხადებში, რომლებიც მოცემული წევრი სახელმწიფოსათვის წინამდებარე შეთანხმების ამოქმედების თარიღისათვის განხილვის სტადიაში იმყოფება, ნებადართულია შესწორებების შეტანა, რომლის მიხედვით მოთხოვნილ იქნება წინამდებარე შეთანხმებით გათვალისწინებული უფრო ფართო დაცვა. ასეთი შესწორებები არ უნდა შეიცავდეს ახალ საკითხებს.

8. თუ წევრი სახელმწიფო "მსო"-ს შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღისათვის არ უზრუნველყოფს საპატენტო დაცვას ფარმაცევტულ და აგროქიმიურ პროდუქტებზე

მის მიერ მუხლის 27 თანახმად ნაკისრი მოვალეობების შესაბამისად, ეს წევრი სახელმწიფო:

ა) VI ნაწილის დებულებების მიუხედავად, “მსო”-ს შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღიდან მოყოლებული ითვალისწინებს ისეთ პროცედურულ ქმედებებს, რომელთა მეშვეობითაც შესაძლებელი იქნება ასეთ გამოგონებებზე პატენტის მისაღებად განაცხადების შეტანა;

ბ) წინამდებარე შეთანხმების ძალაში შესვლის თარიღიდან მოყოლებული ასეთი განცხადებების მიმართ იყენებს წინამდებარე შეთანხმებით გათვალისწინებული პატენტუნარიანობის კრიტერიუმებს ისეთი სახით, თითქოს ეს კრიტერიუმები გამოიყენებოდა აღნიშნულ წევრ სახელმწიფოში განაცხადის შეტანის თარიღისათვის ან პრიორიტეტის არსებობისა და მისი მოთხოვნის შემთხვევაში - პრიორიტეტული თარიღისათვის; და

გ) უზრუნველყოფს საპატენტო დაცვას წინამდებარე შეთანხმების შესაბამისად პატენტის გაცემის თარიღიდან და პატენტის მოქმედების დარჩენილი ვადის განმავლობაში, რომელიც აითვლება იმ განაცხადების წინამდებარე შეთანხმების მუხლის 33 მიხედვით შეტანის თარიღიდან, რომლებიც აკმაყოფილებს (ბ) ქვეპუნქტში მითითებულ დაცვისუნარიანობის კრიტერიუმებს.

9. თუ წევრ სახელმწიფოში პროდუქციის თაობაზე 8(ა) პუნქტის თანახმად გაკეთებულია განაცხადი პატენტის მისაღებად, VI ნაწილის დებულებათა მიუხედავად დაიშვება განსაკუთრებული უფლებები გასაღებაზე აღნიშნულ წევრ სახელმწიფოში გასაღებაზე ნებართვის მიღებიდან ხუთი წლის განმავლობაში, ან ამ წევრ სახელმწიფოში პროდუქტზე პატენტის გაცემამდე ან მის გაცემაზე უარის თქმამდე, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი ვადა იქნება უფრო მოკლე, იმ პირობით, რომ “მსო”-ს შეთანხმების ძალაში შესვლის შემდეგ აღნიშნულ პროდუქტზე შეტანილ იქნა საპატენტო განაცხადი და პატენტი გაცემულ იქნა სხვა წევრ სახელმწიფოში და გასაღებაზე ნებართვა მიღებული იქნა ამ სხვა წევრ სახელმწიფოში.

მუხლი 71

კონტროლის განხორციელება და შესწორებების შეტანა

1. “TRIPS”-ის საბჭო წინამდებარე შეთანხმების განხორციელებას განიხილავს მუხლის 65 პუნქტში 2 მითითებული გარდამავალი პერიოდის გასვლის შემდეგ. საბჭო იმ გამოცდილების გათვალისწინებით, რომელიც შეიძინა შეთანხმების განხორციელების პროცესში, მის მოქმედებას განიხილავს ამ თარიღიდან ორი წლის შემდეგ და შემდეგ ყოველ ორ წელიწადში ერთხელ. საბჭოს შეუძლია აგრეთვე განხილვა მოაწყოს ნებისმიერი სიახლის შუქზე, რომლებიც შეიძლება წინამდებარე შეთანხმებაში ცვლილებებისა და შესწორებების შეტანის საფუძველი გახდეს.

2. შესწორებები, რომელთა მიზანია მხოლოდ ინტელექტუალური საკუთრების უფლებათა დაცვის უფრო მაღალ დონის დამკვიდრება, რაც უკვე მიღწეულია და ამოქმედებული სხვა მრავალმხრივი შეთანხმებებით და რომელიც აღიარებულია “მსო”-ს ყველა წევრი სახელმწიფოს მიერ, “მსო”-ს შეთანხმების X მუხლის მე-6

პუნქტის თანახმად ასამოქმედებლად უნდა მიეწოდოს მინისტრთა კონფერენციას “TRIPS”-ის საბჭოს მიერ კონსენსუსის პრინციპით შემუშავებული წინადადების საფუძველზე.

მუხლი 72
დათქმები

წინამდებარე შეთანხმების ნებისმიერ დებულებაში რაიმე დათქმის გათვალისწინება დანარჩენი წევრი სახელმწიფოების თანხმობის გარეშე დაუშვებელია.

მუხლი 73

უსაფრთხოების მიზნით დაშვებული გამონაკლისები

წინამდებარე შეთანხმებაში არცერთი დებულება არ უნდა იქნას გაგებული როგორც:

ა) ნებისმიერი წევრი სახელმწიფოსათვის იმ ინფორმაციის მოწოდების მოთხოვნა, რომლის გამჟღავნებასაც იგი თავისი უსაფრთხოების ინტერესების საზიანოდ მიიჩნევს; ან

ბ) წევრი სახელმწიფოებისათვის ნებისმიერი იმ ქმედების განხორციელებისათვის ხელის შეშლა, რომელსაც ის თავისი ძირითადი უსაფრთხოების ინტერესების დასაცავად მიიჩნევს საჭიროდ:

(i) გახლენად მასალებთან ან იმ მასალებთან დაკავშირებით, საიდანაც ისინი მიიღება;

(ii) იარაღით, ტყვია-წამლით და სამხედრო ტექნიკით ვაჭრობასთან დაკავშირებით, აგრეთვე სხვა სახის საქონლითა და მასალებით ვაჭრობასთან დაკავშირებით, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ სამხედრო ძალების შესაიარაღებლად ხორციელდება;

(iii) თუ ეს ქმედებები საომარი ან საერთაშორისო ურთიერთობაში სხვა სახის განსაკუთრებული მდგომარეობის დროს ხორციელდება;

ან

გ) ნებისმიერ წევრი სახელმწიფოსათვის ხელის შეშლა იმ ქმედებათა განხორციელებაში, რომლებიც მის მიერ გაერთიანებული ერების წესდების თანახმად საერთაშორისო მშვიდობისა და უსაფრთხოების შენარჩუნების მიზნით ნაკისრ ვალდებულებებს შეესაბამება.